PORADNIK PRACOWNIKA SPOŁECZNEGO

I

Treść numeru:

Red. JULIAN PODOSKI
Naczelnik wydziału prasy i informacji
Ministerstwa Przemysłu i Handlu

WALKA O UZDROWIENIE HANDLU

Sześć ustaw i trzy uchwały *)

Sześć ustaw i trzy uchwały Rady Ministrów w postaci odpowiednich rozporządzeń stanowią obszerny program oficjalny, zmierzający do przełamania przeżywanych obecnie trudności gospodarczych, do zwalczania spekulacji oraz drożyzny wywoływanej przez podziemie gospodarcze.

Ustawy te można podzielić na trzy grupy:

1) Mającą na celu powiększenie wpływów podatkowych i dostosowanie wymiarów podatkowych do faktycznych dochodów podatników, zwłaszcza **podatników rekrutujących się z tzw. warstw pośrednich.**

Do tej grupy zaliczyć należy:

a) ustawę o nadzorze nad wymiarem i poborem podatku gruntowego;

b) ustawę o obywatelskich komisjach podatkowych i lustratorach społecznych.

2) Mającą na celu poczynienie ułatwień dla kapitałów, które zgodnie z polityką gospodarczą Rządu mogą być pożytecznie i w sposób produktywny użyte w zakresie inwestycyj, zakładania nowych przedsiębiorstw i budownictwa mieszkaniowego.

Do tej grupy zaliczyć wypada:

a) ustawę o ulgach inwestycyjnych;

b) ustawę o popieraniu nowego budownictwa

---

*) Patrz Dzienniki Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej nr. nr.: 43 i 44.

3) Mającą na celu właściwe zorganizowanie handlu i tym bardziej odpowiednie zorganizowanie **kontroli nad nim.**

Do tej grupy zaliczyć trzeba:

a) ustawę o zezwoleniu na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności z tym związanych;

b) ustawę o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym.

Z trzecią grupą ustaw, mających na celu zorganizowanie handlu i kontroli nad nim, są w ścisłym związku trzy uchwały Rady Ministrów:

1) o rozszerzeniu kompetencyj i zakresu działania funduszu aprowizacyjnego;

2) o zorganizowaniu sieci domów towarowych;

3) o stabilizacji cen w sektorze państwowym i samorządowym.

Wzrost cen i spadek wynagrodzeń

Niepokojące zjawiska w naszym życiu gospodarczym, których świadkami byliśmy w ostatnich miesiącach, są:

1) wzrost cen wolnorynkowych;

2) spadek realnych wynagrodzeń, bijący szerokie masy pracujące.

W wielkiej mowie wygłoszonej 30 maja br. minister H. Minc wyliczył ewentualne przyczyny, które mogły wywołać wspomniane powyżej zjawiska:

a) nadmiar pieniędzy w obiegu, spowodowany nadmierną emisją;

b) zbyt mała i niewspółmierna do emisji masa towarowa;

c) niedostateczny import towarów z zagranicy;

d) zbyt duże wydatki na inwestycje;

e) zbyt wielka siła nabywcza części ludności, szczególnie niektórych warstw pośrednich;

f) słabe możliwości wykorzystania kapitałów nagromadzonych w sektorze prywatnym, i wreszcie

g) chaos i dezorganizacja w dziedzinie handlu.

Praktyka życia gospodarczego w Polsce wykazuje, że pięć pierwszych domniemanych przyczyn nie istniało. Zadłużenie

skarbu Państwa w okresie od 1.I. do 22.V. br. spadło z 21 miliardów na 13,7 miliarda zł. Emisja pieniędzy w dn. 3 kwietnia br. wynosiła 70 miliardów zł — na dzień 22.V. br. wynosiła zaledwie 65,6 miliarda zł. Natomiast podaż towarów wzrasta. Poniżej podajemy tabelkę porównawczą głównych artykułów.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Kwiecień 1946 r.	Kwiecień 1947 r.
Tkaniny wełniane	m	742 000	1 800 000
Tkaniny bawełniane	m	4 000 000	9 400 000
Tkaniny lniane	m	557 000	800 000
Jedwab	m	369 000	676 000
Cukier	t	17 430	23 976
Węgiel	t	1 900 000	2 745 000
Spirytus	l	2 688 000	5 530 000
Papierosy	szt.	326 000 000	617 000 000

Inaczej mówiąc nie można upatrywać przyczyny wzrostu cen w braku podaży towarowej. Wprawdzie nie wolno twierdzić, że już zlikwidowano głód towarowy, ale należy podkreślić tendencje likwidowania tego głodu przez rosnącą podaż artykułów pierwszej potrzeby. Mimo to — dobra wytwórcze w postaci produkcji zarówno rolnej jak i przemysłowej nie przynoszą należytego pożytku szerokim warstwom pracującym, lecz jak to ostatnio potwierdził minister przemysłu i handlu, dorabiają sfery najmniej do tego powołane i słusznie nazwane „sferami pośrednimi". Takie czy inne pośrednictwo handlowe, mające ułatwić dystrybucję artykułów żywnościowych lub produkcji przemysłowej pomiędzy odbiorców detalicznych, najniesłuszniej zarabia **najwięcej**. O imporcie nie można twierdzić, że jest niedostateczny. Nie jest on o wiele mniejszy od zeszłorocznego.

Inwestycje czynione w sposób bardzo oględny i dostosowany ściśle do możliwości także nie wpływają na niepomyślne zjawiska w gospodarce narodowej.

Właściwe przyczyny zła

Tak więc z siedmiu ewentualnych przyczyn, jedynie trzy mają praktyczny wpływ na niepomyślną sytuację gospodarczą:

1) **nadmierna siła nabywcza części warstw pośrednich w mieście i na wsi;**

2) **brak właściwego ujścia dla kapitałów nagromadzonych przez sektor prywatny;**

3) dezorganizacja i brak kontroli nad handlem.

Ustawa o nadzorze nad wymiarem i poborem podatku gruntowego wywołana jest faktem słabego wpływania należności z niego. Jest to właściwie **jedyny podatek, obciążający wieś** — złe jego ściąganie powoduje wiele ujemnych zjawisk. Powołanie komisarzy przy wojewodach i starostach, mających za zadanie usprawnienie wymiaru i ściągania tego podatku przy współudziale zorganizowanego aparatu poborców społecznych, powinno załatwić sprawę pomyślnie. W pewnych wypadkach Rząd będzie miał prawo zamieniać podatek w gotówce na wymiar w zbożu.

Smutnym i niestety nagminnie notowanym faktem jest **masowe ukrywanie dochodu i masowe również fałszowanie ksiąg handlowych.** W przeciwdziałaniu tym nadużyciom Rząd przewidział instytucje tzw. lustratorów społecznych. Obywatelskie komisje podatkowe, na podstawie znajomości terenu i podatników, będą mogły skutecznie zapobiegać ukrywaniu dochodów i fałszowaniu ksiąg podatkowych. Nie należy jednak uważać tego za dążenie do jakichkolwiek bądź represji w stosunku do solidnych, trwałych i prowadzących uczciwie księgi firm handlowych i ich właścicieli. Akcja rządowa ma na celu **ujawnienie podziemia gospodarczego** nie płacącego podatków.

Ujawnić kapitały!

Nader ważna dziedzina — znalezienie uczciwego ujścia dla kapitałów nagromadzonych w sektorze prywatnym — również jest troską Rządu. Ułatwienie możności ujawnienia ich bez konsekwencji skarbowo-karnych, przyczyni się niewątpliwie do spożytkowania gotowizny w budownictwie mieszkaniowym, w imporcie towarowym z zagranicy, w tworzeniu przedsiębiorstw na Ziemiach Odzyskanych. Jest to **ostatnia szansa ujawnienia ukrywanych zasobów pieniężnych i celowego spożytkowania ich dla dobra ogólnego,** rzecz oczywista, gwarantującego również uczciwy dochód dla posiadaczy.

Ostatnia grupa ustaw, dotycząca organizacji i kontroli nad handlem, ma na celu ułatwienie Rządowi selekcji wśród kupiectwa, tj. wybrania spośród niego **zawodowych, wyszkolonych i uczciwych kupców,** z usunięciem piany powojennej, która wdarła się ostatnio w ich szeregi. Ta praca będzie przeprowadzona w ścisłej łączności z samorządem gospodarczym i ze zrzeszeniami kupieckimi.

Kontrola i organizacja handlu

Ustawa o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym tworzy aparat do ustalania cen w postaci komisji notowań i komisji cennikowych, powołując zarazem społeczne komisje kontroli cen, wyłonione przy radach narodowych i uzbrojone w możność stosowania ostrych i bezwzględnych sankcji. To, co było powiedziane powyżej, dotyczy ustaw. Jeśli chodzi o podstawowe uchwały Rady Ministrów w zakresie polityki gospodarczej, to na pierwsze miejsce wysunąć należy sprawę funduszu aprowizacyjnego. Dotychczasowe doświadczenie potwierdziło, że działanie jego należy rozszerzyć i zwalczyć niedowład hurtu w zakupach, zarówno w handlu spółdzielczym jak i państwowym i prywatnym. **Fundusz Aprowizacyjny powinien zetknąć się bezpośrednio z dołowym aparatem spółdzielczym, państwowym i prywatnym.** Przedstawiciele Funduszu Aprowizacyjnego w powiatach i województwach powinni się stać istotnymi reprezentantami zbożowej polityki państwa. Koordynacja działalności wszystkich trzech rodzajów aparatów: państwowego, spółdzielczego i prywatnego powinna być jak najmocniej podkreślona. Wykluczy to szkodliwą działalność tzw. „dzikich" kupców zbożowych, uprawiających okolicznościową spekulację.

Druga uchwała Rady Ministrów dotyczy głośnej już dzisiaj sprawy **domów towarowych.** Tworzone one będą z tą myślą przewodnią, że zagadnienie uregulowania cen w sposób odpowiadający wymaganiom Państwa oraz szerokich mas pracujących nie może być rozwiązane jedynie w drodze zarządzeń administracyjnych. Powinny istnieć wzorowe ośrodki spółdzielcze i państwowe, które by potrafiły prowadzić handel według nowoczesnych metod, przy zużyciu najmniejszych kosztów i przy osiąganiu możliwie największych zysków netto. **Domy towarowe nie zamierzają wypierać handlu prywatnego, lecz mogą i będą wywierały pewną presję ekonomiczną, zmuszającą kupiectwo innych sektorów do uczciwej kalkulacji i poprawnego traktowania cen.**

Trzecia uchwała Rady Ministrów dotyczy sprawy **stabilizacji cen w sektorze państwowym i samorządowym.** Rząd zdecydował się na stanowcze i zdecydowane ustabilizowanie cen, oparte na przesłankach, zmierzających do ewentualnej nawet zniżki. Rada Ministrów powzięła decyzję zabraniającą z dniem 20.V. br. wszelkich zwyżek cen towarów i usług w sektorach państwowym i samorządowym.

Bitwa o handel

To wszystko, co powiedziano o pełnomocnictwach dla Rządu w celu skutecznego zwalczania niezdrowych stosunków w handlu, da się określić ogólną nazwą, wysuniętą przez ministra przemysłu i handlu, H. Minca: **bitwa o handel**. Jak słusznie twierdzi generalny projektodawca ustaw i uchwał Rady Ministrów, minister Minc: „czerwoną nicią poprzez wszystkie projekty ustaw przewija się myśl o współpracy społeczeństwa z Rządem, w celu osiągnięcia tych wielkich zamierzeń, które ustawy wysunęły". Uchwalone ustawy dają możliwość szerokim masom ludowym wzięcia udziału w realizowaniu zadań postawionych przez Rząd, co z kolei wzmocni siłę aparatu rządowego.

Nasze czynniki oficjalne dokładnie zdają sobie sprawę z tego, że **bez szerokiego udziału społeczeństwa w akcji uzdrawiającej handel nie może być mowy o skutecznej walce z drożyzną.** Akcja kontroli społecznej cen będzie wielką akcją społeczną.

Ponieważ niektóre koła uważają program Rządu za pewnego rodzaju usiłowanie, dążące do zmiany modelu gospodarczego Polski przez wyeliminowanie z niego lub krańcowo posunięte ograniczenie sektora prywatnego, stwierdzić należy, że nikt nie ma zamiaru zmienić tego modelu. Walka ze spekulacją i drożyzną oraz przeciwstawienie się nadmiernej sile nabywczej nie może być uważane za dążenie do jakichkolwiek bądź zmian zasadniczych. Program Rządu precyzuje dodatkowo charakter naszego modelu gospodarczego, ustalając miejsce dla sektora prywatnego, jako sektora wspódziałającego z Państwem. To samo dotyczy zakresu działania spółdzielczości. Musimy ją jedynie wzmocnić i usprawnić.

Program walki z drożyzną i spekulacją świadczy wyraźnie o zdecydowanej postawie Rządu reprezentującego istotne interesy szerokich warstw pracujących w Polsce. **Przyszedł czas realizacji sprawiedliwego podziału dochodu społecznego między ludzi pracy,** dochodu, jaki daje nam wzmożona produkcja. Powinniśmy wszyscy zdać sobie sprawę z nowej rzeczywistości gospodarczej. Jej główną treścią jest interes powszechności społecznej, nie zaś interes jednostek czy też warstw pośrednich, dbających jedynie o własną korzyść.

Dr ST. L.
Radca prawny Ministerstwa Aprowizacji

PODATEK GRUNTOWY W ŚWIETLE USTAWODAWSTWA

I

Ustawodawstwo Polski Demokracji Ludowej zrealizowało zgodnie z programem wielkich reform społecznych zasadę skomasowania, połączenia w jednym podatku rozlicznych podatków obciążających przede wszystkim mniejsze gospodarstwa rolne. W okresie przedwrześniowym ilość przeróżnych podatków była jednym z głównych powodów zubożenia wsi polskiej.

Po wygaśnięciu z dniem 31 grudnia 1945 r. mocy obowiązującej dekretu z dnia 13 kwietnia 1945 r. o reformie samorządowego systemu podatkowego — opublikowane zostały dwa podstawowe akty ustawodawcze: dekrety z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych i o finansach komunalnych, wprowadzające **jeden zasadniczy podatek od gospodarstw rolnych,** a mianowicie **podatek gruntowy,** likwidujące jednocześne istniejącą od 1939 r. mozaikę podatków: wyrównawczego, drogowego oraz inwestycyjnego.

Rolnicy, którzy płacą podatek gruntowy nie płacą już podatku dochodowego, jeżeli obok przychodów z gospodarstwa rolnego nie posiadają bądź wcale innych źródeł przychodów, bądź też jeżeli dochód roczny z tych źródeł nie przekracza kwoty zwolnionej od podatku dochodowego.

W praktyce gospodarstwa rolne obciążone są **jednym** skomasowanym podatkiem gruntowym o charakterze podatku przychodowego, którego podstawę stanowi przychód z gospodarstwa w roku poprzedzającym rok podatkowy.

W dniu 2 czerwca br. Sejm Ustawodawczy uchwalił jednocześnie z innymi ustawami również i **ustawę o nadzorze nad wymiarem i poborem podatku gruntowego.**

II

Jakie okoliczności skłoniły Rząd Rzeczypospolitej do wniesienia do Sejmu projektu ustawy o nadzorze nad wymiarem i poborem podatku gruntowego, a Sejm Ustawodawczy do jej uchwalenia?

W jednym ze swoich przemówień w okresie poprzedzającym wniesienie pod obrady Sejmu projektów rządowych wymienionych aktów ustawodawczych — przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów i minister przemysłu i handlu, H. Minc, charakteryzując sytuację gospodarczą kraju, wskazał jako jedną z przyczyn zwyżki cen i akcji spekulacyjnej — **nadmierną siłę nabywczą niektórych spekulanckich elementów na wsi,** elementów,

> „które dorobiły się na wysokich cenach artykułów rolnych, które odbudowały swoje gospodarstwa, które nie dostarczały kontyngentów i **nie płaciły podatków...**"

> „... nie ma takiej siły — kontynuuje min. Minc — takich fabryk, takiej produkcji, która by nastarczyła na tę rosnącą nieograniczoną siłę nabywczą tych elementów spekulacyjnych, o ile tej sytuacji, która jest obecnie, nie zostanie położony kres".

Zadaniem ustawy o nadzorze nad wymiarem i poborem podatku gruntowego jest przeprowadzenie na odcinku wsi powszechnej kontroli płatności podatku gruntowego w oparciu o organizacje społeczne celem uchwycenia elementów spekulacyjnych, uchylających się systematycznie od tego obowiązku.

III

Aby sformułowane wyżej cele zrealizować:

A. Ustawa powołuje **wojewódzkich i powiatowych pełnomocników rządowych do spraw podatku gruntowego,** odpowiedzialnych za właściwy wymiar i terminowy pobór podatku gruntowego w terytorialnym zakresie ich działania. Pełnomocnicy rządowi do spraw podatku gruntowego współdziałają z właściwymi izbami i urzędami skarbowymi.

Pełnomocnikom rządowym do spraw podatku gruntowego oraz działającym w porozumieniu z nimi władzom skarbowym

służy **prawo kontroli** czynności władz związku samorządu terytorialnego, związanych z wymiarem podatku gruntowego, kontrolą wszelkich materiałów w zakresie akcji wymiarowej i poborem podatku gruntowego. Władze związków samorządu terytorialnego obowiązane są nadto udzielać pełnomocnikom rządowym do spraw podatku gruntowego wszelkich wyjaśnień oraz dostarczyć na żądanie w określonym terminie danych statystycznych o postępach akcji wymiaru i poboru podatku gruntowego.

Pełnomocnicy rządowi do spraw podatku gruntowego obowiązani są **w razie stwierdzenia uchybień wydać bezwłocznie stosowne zarządzenia** i podać je do wiadomości władzy skarbowej.

B. Ustawa wprowadza instytucję **poborców społecznych,** rekrutujących się przede wszystkim spośród członków rad narodowych oraz organizacyj społecznych, działających w środowisku miejskim. Sposób i tryb powoływania poborców społecznych dla podatku gruntowego ustalony zostanie rozporządzeniem ministra administracji publicznej i Ziem Odzyskanych w porozumieniu z ministrem skarbu i ministrem aprowizacji.

C. Ustawa upoważnia Radę Ministrów do wprowadzenia obowiązku całkowitego lub częściowego uiszczania podatku gruntowego w ziemiopłodach na obszarze całego państwa lub w jego częściach dla wszystkich gospodarstw lub niektórych tylko kategorii.

W razie powzięcia przez Radę Ministrów uchwały o obowiązku całkowitego lub częściowego uiszczania podatku gruntowego w ziemiopłodach powołany zostanie główny pełnomocnik Rządu do spraw podatku gruntowego, podległy ministrowi aprowizacji. W tym wypadku pełnomocnicy rządowi do spraw podatku gruntowego przy wojewodach, starostach i prezydentach miast wydzielonych mianowani będą na wniosek głównego pełnomocnika Rządu do spraw podatku gruntowego i podlegać będą terytorialnie właściwym wojewódzkim wydziałom aprowizacji w tym zakresie ich działania, który dotyczyć będzie wymiaru, poboru, gromadzenia i magazynowania ziemiopłodów.

Ustawa o nadzorze nad wymiarem i poborem podatku gruntowego weszła w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą do dnia 30 czerwca 1948 r.

Rada Ministrów upoważniona jest do przedłużenia mocy obowiązującej tej ustawy w drodze rozporządzenia.

Właściwa i konsekwentna realizacja założeń tej ustawy odegra niepoślednią rolę w walce o wykonanie trzyletniego planu gospodarczego.

Zapewniając Państwu odpowiednie źródła dochodów przez ujawnienie pełnych sum podlegających opodatkowaniu i likwidację niezasłużonego uprzywilejowania warstw pośrednich, a w szczególności elementów spekulacyjnych na wsi — **ustawa przyczyni się do przyśpieszenia tempa wzrostu i sprawiedliwego podziału dochodu narodowego i do podniesienia stopy życiowej i dobrobytu warstw pracujących.**

l. p.

KOMISJE OBYWATELSKIE I LUSTRATORZY SPOŁECZNI

Stwierdzono, że pewne warstwy naszego społeczeństwa usiłują wprowadzić władze skarbowe w błąd, nie zgłaszając sum podlegających opodatkowaniu, lub też zmniejszając ich wysokość. Wykroczenia tego rodzaju są jednym z objawów szkodnictwa politycznego i powojennej demoralizacji. Zaznaczyć należy, że kwoty podatkowe od robotników i urzędników wpływają regularnie, natomiast warstwy tzw. pośrednie, które mają dochody niepomiernie wyższe, nie wpłacają podatków w należnej wysokości. Taki stan rzeczy przynosi szkodę naszej gospodarce narodowej i winien pociągnąć za sobą interwencję ze strony zdrowo myślących elementów społeczeństwa.

W związku z tym ukazała się: „Ustawa o obywatelskich komisjach podatkowych i lustratorach społecznych".

Obywatelskie komisje podatkowe

Działalność naszych urzędów skarbowych musi mieć nie tylko rzeczywiste, lecz i moralne poparcie czynnika społecznego, który wespół z „ludźmi urzędu" ma uchronić skarb Państwa przed szkodami powodowanymi przez nieuczciwych podatników.

W tym celu ustawa wyłoniła **obywatelskie komisje podatkowe.** OKP składa się z przewodniczącego, jego zastępcy, 12 ławników i tyluż ich zastępców, **powołanych przez właściwe powiatowe, albo miejskie rady narodowe.** Kompetencje danej OKP pokrywają się z **właściwością** miejscową urzędu skarbowego.

Obywatelska Komisja Podatkowa orzeka w komplecie składającym się z przewodniczącego (albo jego zastępcy) oraz

4 ławników, wyznaczonych przez przewodniczącego lub zastępcę komisji. W posiedzeniach OKP uczestniczy przedstawiciel zespołu lustratorów społecznych, mający głos doradczy.

Siedzibą OKP jest urząd skarbowy, który załatwia jej sprawy biurowe.

Do zakresu działania OKP należy orzekanie o wysokości podstawy opodatkowania w zakresie podatków bezpośrednich i danin, pobieranych na rzecz skarbu Państwa, w sprawach przekazywanych jej przez urząd skarbowy. Urząd skarbowy przekazuje komisji sprawy wtedy, gdy dane księgi handlowe lub podatkowe, zeznania, wykazy itp. **nastręczają mu wątpliwości** co do prawdziwości danych zgłoszonych przez podatnika. OKP winna wydać orzeczenie najpóźniej miesiąc od daty otrzymania sprawy z urzędu. OKP **orzeka według swobodnego uznania.** Zainteresowany podatnik ma prawo apelować do właściwej terytorialnej komisji odwoławczej przy izbie skarbowej.

Jak widać z powyższego, celem ustawy jest **przyciągnięcie czynnika obywatelskiego do współpracy w obronie przed przestępczym działaniem nieuczciwych podatników.**

Lustratorzy społeczni

Równorzędnym organem społecznym, mającym za zadanie okazanie pomocy władzom skarbowym do właściwego wymiaru podatków, są tzw. **lustratorzy społeczni.** Powołują ich **właściwe terytorialne i powiatowe rady narodowe.**

Lustrator społeczny pracuje pod nadzorem naczelnika danego urzędu skarbowego w ramach ogólnych instrukcyj, w zespołach, pod kierownictwem jednego z lustratorów. Kierownika lustratorskiego wyznacza dyrektor izby skarbowej na wniosek okręgowego lustratora społecznego.

W celu koordynacji pracy lustratorów społecznych, kontroli nad nią, szkolenia i instruowania, wojewódzka rada narodowa powołuje i deleguje do właściwej izby — **okręgowego lustratora społecznego.** Podlega on dyrektorowi izby skarbowej i ma obowiązek stosowania się do udzielonych mu instrukcyj i wskazówek. Nie posiada natomiast prawa wydawania zarządzeń i zleceń władzom skarbowym ani też przeprowadzania inspekcji tych władz.

Zadania lustratorów społecznych polegają:

1) na współdziałaniu z urzędami skarbowymi i ochroną skarbową, w celu ujawniania osób uchylających się od podatków, lub też uprawiających nielegalny proceder zarobkowy;

2) na współdziałaniu z urzędami skarbowymi w samym procesie poboru podatków i danin;

3) na zbieraniu i pisemnym komunikowaniu urzędom skarbowym danych, mogących mieć wpływ na ustalenie obowiązku podatkowego, jego rozmiarów, oraz na pobór już ustalonych zobowiązań podatkowych.

Lustratorzy społeczni korzystają z uprawnień przysługujących władzom skarbowym i organom ochrony skarbowej RP.

Urząd skarbowy ma obowiązek wykorzystania faktycznego materiału, dostarczonego przez lustratora społecznego. Jeżeli materiał ten uważa za niewystarczający, może w ciągu 14 dni od otrzymania wniosku lustratora przekazać wątpliwości do rozstrzygnięcia OKP.

Z przesłanek ustawy wynika, żę lustrator społeczny ma być czymś w rodzaju „oka społecznego", nadzorującego przebieg określania możliwości płatniczych podatników i wyszukującego ukrywających się.

W czasie ostatniej debaty sejmowej minister H. Minc podkreślił konieczność udziału czynnika społecznego w pracy nad uzdrowieniem stosunków gospodarczych w kraju.

Wymienione obywatelskie komisje podatkowe i instytucja lustratorów społecznych skupią tysiące uczciwych obywateli, którzy dla dobra ogólnego wezmą udział w trudnej pracy uzdrawiającej stosunki gopodarcze i wychowującej nasze społeczeństwo.

Inż. ZBIGNIEW KOWALEWSKI
Wicedyrektor departamentu inwestycyj CUP

ROLA USTAWY O ULGACH INWESTYCYJNYCH

Do naczelnych zadań gospodarczych, wobec których stanęło odrodzone Państwo Polskie, należy odbudowa gospodarstwa narodowego.

Zadanie to podjął Plan Odbudowy Gospodarczej, stawiając sobie za cel podniesienie stopy życiowej warstw pracujących ludności powyżej poziomu przedwojennego w możliwie krótkim czasie.

Tempo odbudowy w decydującej niemal mierze uzależnione jest od rozporządzalnych środków finansowych. Wobec bardzo ograniczonych kredytów i dostaw zagranicznych tempo odbudowy zależy przede wszystkim od wielkości zmobilizowanych na ten cel środków krajowych.

Ogół środków użytych w roku ubiegłym na inwestycje wyniósł w stosunku do całkowitego dochodu narodowego 23%. Zmobilizowane na inwestycje środki krajowe w stosunku do dochodu narodowego wyniosły 19%.

Miarą wysiłku jest tu porównanie z okresem przedwojennym, kiedy przeciętne nakłady inwestycyjne w stosunku do dochodu narodowego wynosiły w poszczególnych latach od 9 do 13%.

Przeznaczenie stosunkowo znacznych nakładów na cele inwestycyjne umożliwione zostało dzięki planowej polityce Rządu oraz wskutek większej dyspozycyjności środków finansowych i gospodarczych, co jest z kolei wynikiem przeprowadzonych reform gospodarczo-społecznych.

Celem realizacji planu inwestycyjnego w roku bieżącym podjęta została mobilizacja środków, przewidująca użycie na

cele inwestycyjne **2,8 miliarda złotych przedwojennych**. Zwiększenie środków uzyskane zostanie przy tym nie przez powiększenie obciążenia dochodu narodowego, lecz wskutek **zwiększenia dochodu narodowego**.

Zestawiając wkład poszczególnych sektorów w odbudowę kraju należy podkreślić mały udział sektora prywatnego.

Korzystnie tutaj odcina się jedynie drobne rolnictwo, które wysiłki swoje w dziedzinie odbudowy wsi harmonizuje z wysiłkami Państwa.

Natomiast pozostałe **znaczne kapitały prywatne** w dużej części **nie wciągnęły się do dzieła odbudowy, szukając doraźnych lokat o charakterze spekulacyjnym**, lub tkwiąc w przysłowiowej pończosze.

Wśród wielu przyczyn tego stanu rzeczy, jak nieopatrzne uleganie podszeptom podziemia, podrywającego zaufanie do istniejących stosunków, chęć szukania nadmiernych i nieusprawiedliwionych gospodarczo zysków, występuje również obawa przed ujawnieniem posiadanych kapitałów, które nie zawsze pochodzą z legalnych źródeł zarobkowych.

Z natury rzeczy możność oddziaływania Państwa na zagadnienia gospodarcze pozostawione sektorowi prywatnemu jest ograniczona. Niemniej jednak Państwo posiada skuteczne środki na regulowanie stosunków gospodarczych wewnątrz sektora prywatnego przez zarządzenia polityczno-gospodarcze oraz drogą określonych aktów prawnych.

Takim aktem prawnym jest **ustawa o ulgach inwestycyjnych**, uchwalona przez Sejm w dniu 2 czerwca 1947 r.

Celem ustawy jest skierowanie kapitałów prywatnych do wzięcia udziału w gospodarczej odbudowie kraju.

Na mocy tej ustawy kapitały prywatne, skierowane w określonym terminie na cele **inwestycji**, objęte zostają „amnestią gospodarczą". Sumy wydatkowane na inwestycje:

1) nie podlegają dochodzeniu przez władze skarbowe co do ich pochodzenia,
2) zwolnione zostają od podatku, pobieranego na podstawie dekretu z d. 13 kwietnia 1945 r. o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego, jeżeli nie zostały już opodatkowane tym podatkiem przed wejściem w życie omawianej ustawy,

3) zwolnione zostają od podatku dochodowego, pobieranego na podstawie dekretu z dn. 8.I.1946 r., jeżeli nie zostały już opodatkowane tym podatkiem przed wejściem w życie ustawy. Zastrzeżone zostało tu jednak, że przepis ten nie dotyczy sum, pochodzących z dochodów, osiąganych po wejściu w życie ustawy o ulgach inwestycyjnych, tj. po jej ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw RP.

Ponadto zaznaczono, że sumy wydatkowane na inwestycje mogą pochodzić zarówno z zasobów w walucie krajowej, jak i w walutach obcych, także w należnościach lub innych wartościach, posiadanych w kraju lub zagranicą.

Za inwestycje w rozumieniu tej ustawy uważa się:

1) odbudowę, przebudowę lub budowę nieruchomości,
2) założenie nowego przedsiębiorstwa na terenach Ziem Odzyskanych,
3) nabycie lub wydzierżawienie nieruchomości mieszkalnych, przemysłowych oraz przedsiębiorstw przemysłowych wszelkiego rodzaju, dokonane na zasadzie dekretu z dn. 6.XII.46 o przekazaniu przez Państwo mienia nierolniczego na obszarze Ziem Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska,
4) uwidocznione w księgach powiekszenie kapitału zakładowego lub obrotowego przedsiębiorstw już istniejących,
5) założenie innych przedsiębiorstw, które określi rozporządzenie ministra przemysłu i handlu,
6) przywóz towarów z zagranicy na podstawie otrzymanych zezwoleń, stwierdzających, że przywóz ten podlega przepisom omawianej ustawy.

Ulgi stosują się do wyszczególnionych w punktach 4 i 5 inwestycyj, jeżeli zostaną dokonane i zgłoszone właściwemu urzędowi skarbowemu w terminie do dnia 31 sierpnia 1947 r., a w stosunku do inwestycji wyliczonych w pozostałych punktach — jeżeli zostaną dokonane i zgłoszone w terminie do dnia 31 grudnia 1947 r.

Jeżeli całkowite zużycie na inwestycje zgłoszonych sum nie może nastąpić w terminie do dn. 31 grudnia br., termin zużycia może być przedłużony do dn. 30.VI.48 r. a nawet dłużej, jednak już w drodze rozporządzenia ministra przemysłu i handlu w porozumieniu z ministrami skarbu, pod warunkiem zgło-

szenia przed 31 grudnia całej sumy, przeznaczonej na inwestycję.

Jak wynika z powyższych przepisów, zadaniem ustawy jest **wzmożenie zdrowego ruchu inwestycyjnego na odcinku inicjatywy prywatnej, ze zwróceniem szczególnej uwagi na rolę tej inicjatywy w dziale zagospodarowania Ziem Odzyskanych.**

Państwo w drodze ustawy o ulgach inwestycyjnych udzieliło amnestii nieujawnionym dokąd kapitałom prywatnym pod jednym warunkiem: zharmonizowania dalszej działalności tych kapitałów z zadaniami narodowego planu gospodarczego.

Zharmonizowanie wszelkiej działalności gospodarczej z zasadniczymi wytycznymi planów państwowych jest kardynalną zasadą gospodarki planowej i przedstawiciele tzw. inicjatywy prywatnej we własnym interesie winni zrozumieć, że rola i pomyślny rozwój gospodarki prywatnej w Polsce uwarunkowane są przede wszystkim umiejętnością podporządkowania się tej dziedziny życia gospodarczego zasadniczym celom gospodarczym społeczeństwa.

CZESŁAW BUSCHKE
Naczelny dyrektor PCH

KONCESJONOWANIE HANDLU

2 czerwca br. Sejm RP uchwalił ustawę o zezwoleniach na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych.

Celem ustawy jest stworzenie należytej organizacji handlu i uchronienie kupiectwa przed nieuczciwą konkurencją.

Ażeby zrozumieć powstanie tak postawionego celu ustawy należy nie tylko zdawać sobie sprawę z pewnego chaosu panującego dotychczas w handlu, ale też przede wszystkim sięgnąć do przyczyn tego chaosu.

Przyczyny te wywodzą się już od pierwszych dni okupacji, kiedy to wielu ludzi pozbawiono pracy, a wtedy chwycili się oni handlu. Handel stanowił dla tych ludzi źródło utrzymania, a jednocześnie był poważnym narzędziem walki gospodarczej z okupantem, po pierwsze dlatego, że sabotował wszelkie jego zakazy w zakresie handlu, po drugie — przyczyniał się do zaopatrzenia ludności polskiej, którą okupant chciał wygłodzić, a po trzecie „drenował" rynek nie pozostawiając okupantowi nadwyżek na rekwizycję. Do handlu garnął się każdy, kto miał przygotowanie i kto go nie miał, toteż handlowali prawie wszyscy.

A później w momencie przełomowym przyszedł sprzyjający okres dla tzw. elementów „przedsiębiorczych", inaczej zwanych szabrownikami, którzy pokaźnie się wzbogacili i kiedy w miarę stabilizowania się stosunków szaber został ukrócony, elementy te zajęły się handlem. Dawni szabrownicy zdążyli już przyzwyczaić się do łatwych zarobków, a odzwyczaić się od pracy.

W tych warunkach ludzi zajmujących się obecnie handlem można podzielić na **trzy kategorie.**

Pierwszą kategorię stanowią **fachowcy, dobrzy kupcy zawodowi**, dla których handel jest nie tylko podstawą zarobkowania, ale i treścią ich życia, czynnym udziałem w odbudowie Państwa i uczestnictwem w procesie gospodarczym. I tych należy popierać.

Drugą kategorię stanowią ci, którzy przyzwyczaili się do handlu. **Handel** stał się ich **drugim zawodem**. Rozpoczęli jeszcze w czasie okupacji i prowadzą go, choć nie zawsze umieją prowadzić, nie mają jednak odwagi oderwać się, by próbować szczęścia w innym czy poprzednim swoim zawodzie. A jeżeli poprzedni warsztat pracy został w czasie wojny zniszczony, to tym trudniej oderwać się im od handlu. Tych należałoby zweryfikować.

Do tej kategorii zaliczyć można także i te różne kupcowe, które prowadzą jakieś interesy handlowe jako uboczne źródło zarobkowania z powodu tego, że „mąż źle zarabia".

Do trzeciej kategorii należą „kupcy", których trzeba pisać w cudzysłowie, gdyż z handlem nie łączy ich ani umiejętność zawodowa, ani moralność, jaka jest niezbędna w zawodzie kupieckim, ani też chęć brania udziału w postępie gospodarczym i odbudowie kraju. Nie łączy ich z handlem nic prócz **chęci szybkiego i nieuczciwego wzbogacenia się**. I tych należałoby z handlu usunąć.

Ustawa stwarza wszelkie możliwości **popierania** w handlu pierwszych, **weryfikacji** drugich i **wykluczenia** trzecich. Dlatego też minister przemysłu i handlu może uzależnić zawodowe wykonywanie wszystkich lub niektórych zarobkowych czynności handlowych albo prowadzenie przedsiębiorstw handlowych od uprzedniego zezwolenia władz przemysłowych.

Znaczy to, że **przedsiębiorstwa handlowe** wolno będzie otwierać dopiero **po uzyskaniu na to zezwolenia** i po uiszczeniu odpowiedniej opłaty za zezwolenie. Jak wysoka ma być ta opłata ustawa nie określa. Określi to zapowiedziane rozporządzenie wykonawcze.

Nowe przedsiębiorstwa handlowe będą przeto koncesjonowane.

Jakiego szczebla władze przemysłowe udzielać będą koncesji, w jakim trybie i na jakich warunkach, określi w rozporządzeniu wykonawczym minister przemysłu i handlu po zasięgnięciu opinji naczelnych organizacji samorządu gospodarczego i naczelnych zrzeszeń kupieckich.

W każdym razie przed udzieleniem zezwolenia na zawodowe wykonywanie czynności handlowych, albo na prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego, **władza przemysłowa będzie zasięgała opinii właściwych branżowo zrzeszeń kupieckich.** Opinie branżowe zrzeszeń kupeckich stanowić będą w rękach tych zrzeszeń poważny środek samooczyszczenia handlu.

Ustawa nie obejmuje przedsiębiorstw handlowych państwowych, spółdzielczych i samorządowych.

Dla tych przedsiębiorstw istnieje szeroko i sprawnie zorganizowana kontrola, a ponadto odnośnie przedsiębiorstw handlowych sektora państwowego jest stosowana w praktyce zasada, że celowość rozbudowy sieci tych przedsiębiorstw ocenia się centralnie.

Należy oczekiwać, że **wykonanie ustawy przyniesie uzdrowienie tak bardzo nadwyrężonego przez naleciałości wojenne naszego aparatu handlowego i przyczyni się do przywrócenia dobrego imienia uczciwym kupcom,** co im zasłużenie przecież i sprawiedliwie należy się od opinii publicznej, **a co najważniejsze, uporządkuje rynek, ukróci spekulację, spowoduje uspokojenie huśtawki cen przez wyeliminowanie z handlu tych, którzy specjalnie żerowali na nieuzasadnionym gospodarczo podwyższaniu cen.**

Mgr WACŁAW DAWIDOWICZ
Naczelnik wydziału Biura Cen
Ministerstwa Przemysłu i Handlu

ZWALCZANIE DROŻYZNY I NADMIERNYCH ZYSKÓW W OBROCIE HANDLOWYM

Ustawa o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym otwiera nowy etap polityki gospodarczej Państwa na odcinku cen.

Ustawa ta wzbudziła najwyższe zainteresowanie opinii publicznej. Wynikało ono m. in. z nasilenia działalności elementów spekulacyjnych i związanego z tym braku towarów na rynku, oraz nieuzasadnionego gospodarczo wzrostu cen, jak też z niewątpliwej niedoskonałości dotychczasowego systemu regulowania cen wolnorynkowych.

Tak się stało, że potrzeba stworzenia narzędzia do walki ze spekulacją nadała niejako ton całej ustawie: wyraziło się to m. in. w samej redakcji tytułu ustawy, która rezygnując z przyjętej w dotychczasowych projektach formuły „ustalania i kontroli cen", poszła po linii zaakcentowania specjalnego jej charakteru jako instrumentu do **walki** z drożyzną i spekulacją.

Rówież w dyskusjach zarówno prasowych jak i parlamentarnych podkreślano niemal wyłącznie te momenty ustawy, które dają Rządowi i społeczeństwu możność zwalczania drożyzny i spekulacji.

Nie ulega dyskusji, że jednym z podstawowych aspektów ustawy o zwalczaniu drożyzny jest właśnie cel wymieniony w jej tytule i że nie można nie doceniać tego gospodarczo i politycznie pierwszoplanowego zadania.

Niemniej jednak byłoby nieuzasadnione nadawanie tej ustawie **wyłącznie** powyższego znaczenia, gdyż w rzeczywistości jest ona znacznie **pełniejszym instrumentem polityki cen.**

Właściwym i najistotniejszym **zadaniem polityki cen winno być osiąganie podziału strumienia wpływających na rynek wewnętrzny dóbr gospodarczych w sposób zgodny z charakterem i podstawowymi zadaniami państwa.**

Aby państwo mogło jednak tak rozumianą politykę cen realizować — musi, poza przepisami karnymi, rozporządzać szeregiem innych jeszcze elementów, umożliwiających pozytywną twórczą działalność na odcinku obrotu handlowego.

Konieczne jest mianowicie ustalenie w drodze przepisów prawnych **form** oraz **trybu postępowania,** w ramach których będą dokonywane ze strony Państwa zarówno **obserwacja,** jak **ustalenie** oraz **kontrola** cen.

Ustawa o zwalczaniu drożyzny zawiera postanowienia dotyczące wszystkich powyższych zagadnień, co uzasadnia słuszność wyrażonego wyżej poglądu, iż jest ona nie tylko nowym systemem norm represyjnych, skierowanych przeciwko nieuczciwych kupcom i spekulantom, ale też i nowym instrumentem polityki cen we właściwym tego słowa znaczeniu.

KOMISJE NOTOWAŃ

Podstawowym warunkiem celowej i skutecznej polityki wewnętrznej państwa na odcinku cen jest posiadanie aktualnego i prawidłowego obrazu ich kształtowania się w kraju.

Zadanie to jest szczególnie doniosłe przy trójsektorowym modelu ekonomicznym, według którego ukształtowane jest nasze gospodarstwo narodowe.

Ustawa o zwalczaniu drożyzny oraz rozporządzenia wykonawcze czynią zadość powyższej potrzebie przez wprowadzenie instytucji **komisji notowań**. Komisje notowań powoływane są przez prezydentów m. st. Warszawy i m. Łodzi, starostów i prezydentów miast wydzielonych. Dokonywują one notowań cen rynku wewnętrznego. Okręgowe wyniki tych notowań komisje notowań przesyłają właściwym terytorialnie komisjom cennikowym.

1. Skład i organizacja komisji notowań

W skład komisyj notowań, powołanych przez prezydentów m. st. Warszawy i m. Łodzi i miast wydzielonych, wchodzą trzej wyznaczeni przez prezydenta miasta pracownicy zarządu miejskiego z wydziałów (referatów): przemysłowego i aprowizacji.

W skład komisyj notowań, powołanych przez starostów, wchodzą trzej wyznaczeni przez starostę pracownicy starostwa z referatów: przemysłowego, aprowizacji i rolnego.

Prezydenci m. st. Warszawy i m. Łodzi, jak również prezydenci miast wydzielonych oraz starostowie wyznaczą jednocześnie po jednym zastępcy członków komisji. Zastępca członka bierze udział w obradach komisji notowań w razie nieobecności członka komisji, którego zastępuje.

Członkowie komisji notowań i ich zastępcy nie mogą być członkami ani zastępcami członków komisyj cennikowych.

Obowiązki przewodniczącego komisji notowań pełni pracownik z wydziału (referatu) przemysłowego właściwego zarządu miejskiego (starostwa).

Biuro komisji notowań prowadzi wydział (referat) przemysłowy zarządów m. st. Warszawy, m. Łodzi, zarządów miast wydzielonych lub starostw.

2. Zakres działania komisji notowań

Do zakresu działania komisji notowań należy:

a) **notowanie cen targowych, hurtowych i detalicznych, płaconych przez kupujących na targu za artykuły spożywcze,**

b) notowanie innych cen na zlecenie władz przemysłowych,

c) niezwłoczne komunikowanie notowań właściwym terytorialnie komisjom cennikowym,

3. Zasady działania komisji notowań

Minister przemysłu i handlu ustali w drodze zarządzeń wykazy towarów lub ich grup, których ceny winny być notowane przez komisje notowań.

Dla dokonywania notowań cen w terminie **komisja notowań wyznacza swych korespondentów**, których liczbę ustala przewodniczący komisji w zależności od potrzeb miejscowych spośród osób odznaczających się znajomością rynku i zasad obrotu handlowego.

Komisja notowań współpracuje z terenowymi korespondentami Głównego Urzędu Statystycznego oraz z terenowymi przedstawicielami organizacyj samorządu gospodarczego, zrzeszeń kupieckich, organizacyj spółdzielczych i społecznych.

Komisje dokonywują notowań na podstawie bezpośredniej obserwacji dokonywanych transakcji oraz danych przesyłanych przez korespondentów i przez urzędy i organizacje wyżej wymienione.

4. Tok urzędowania

Komisje sporządzają z notowań cen protokół, w którym winny być uwidocznione notowania cen z każdego dnia okresu sprawozdawczego.

Protokół z notowań cen sporządza się raz na tydzień. Władze przemysłowe II instancji mogą zlecić komisjom notowań sporządzenie protokołów w krótszych okresach czasu.

Protokół notowań cen jest podstawą do ustalenia cen przez komisje cennikowe. Komisja notowań przesyła niezwłocznie protokół właściwej komisji cennikowej.

OBOWIĄZKI PRZEDSIĘBIORSTW SPRZEDAŻY

Celem należytego poinformowania społeczeństwa o ustalonych cenach oraz celem uprzystępnienia kontroli nad wykonaniem podstawowych założeń ustawy o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym nakłada się na prowadzących przedsiębiorstwa sprzedaży szereg obowiązków o charakterze porządkowym.

Obowiązek ujawniania cen. Zgodnie z brzmieniem ustawy ceny towarów znajdujących się w przedsiębiorstwach sprzedaży winny być **uwidocznione w cenniku** w sposób dostępny dla każdego kupującego, a ponadto każdy rodzaj towaru, umieszczony na widoku publicznym, winien mieć ujawnioną cenę sprzedaży.

Podkreślić trzeba w powyższym przepisie dwa odrębne momenty:

1) ujawnienie cen towarów znajdujących się w przedsiębiorstwie sprzedaży — **w cenniku;**
2) ujawnienie cen sprzedaży poszczególnych rodzajów towaru, znajdujących się na widoku publicznym, a więc przede wszystkim — **na wystawie.**

Obowiązek sprzedaży towaru. W przedsiębiorstwie sprzedaży **nie wolno odmawiać sprzedaży posiadanych towarów,** jeżeli nabywca ofiaruje cenę ujawnioną w cenniku, a ilość towaru, jaką nabywca chce kupić, jest uzasadniona w ramach normalnego zapotrzebowania.

Przepis powyższy stoi na straży normalnego zaopatrzenia konsumenta, z drugiej zaś strony **przeciwdziała tworzeniu przez przedsiębiorstwo nadmiernych rezerw towarowych dla celów spekulacyjnych.**

Obowiązek posiadania faktur (rachunków). W handlu hurtowym lub półhurtowym obowiązujące jest wydawanie faktur (rachunków) dla każdej sprzedaży bez względu na jej rozmiar. W handlu detalicznym rachunki winny być wydawane w każdym wypadku na żądanie kupującego.

Odpowiednikiem tych przepisów jest po stronie przedsiębiorstw sprzedaży **obowiązek posiadania faktur** (rachunków) albo innych dowodów równoważnych, stwierdzających cenę zakupu towarów sprzedawanych lub posiadanych w przedsiębiorstwie sprzedaży, **jak również dowodów, stwierdzających wysokość kosztów, związanych z dostawą towarów** do miejsca sprzedaży, oraz imię i nazwisko (firmę), adres sprzedawcy.

;4C2 5FL5;907 0 40F5 E5;4275C 07 2 C E62; 0.)2 7 0C$C 0;90 7 0 8077 32 7L0=#2C7 07 0 807 72 45C2628` =< 0;98957$8` 72 C 153= E=R 897$< 5629 92 R623 ?234=6 f628`=73NCg ;4C 06192b #a8$8` 35;94$ 72R$8 2 E5; 2127$8` 45C26NC =R 40d 92 51<5b CD C$;42C 07 2 628`=73= 92 ;E690127$ 45C26 J F659 ;3 065b C27 0 15 5R59= E628$ 72 5360; 15 #0170F5 653= F69$C72 15Y V 4$; D8$ 9L54$8`.

5C$d;90 326$ 569032 35<E 04 569032#a8$ 5< ;# *E08#2 b 70# 7245< 2;4 R =65 C$3572C890 10 0F24=6$ 5< ;# *E08#2 b 70# <2#a80 ;C0 ; 019 R$ 9 60F=L$ C < 2;428` C5#0CN193 8`J <5Fa C0 CL2;7$< 92360; 0 C$< 069$T 4$ 35 326D F69$C7$ 5629 9269a19 T 92R09E 08907 0 F65da80# 5;326d570<= F69$C7$ E6909 5E ; 92#D8 0 #0F5 <2#a43= 9269a19 T 4$<892;5C0 92<37 D8 0 E6901; DR 56;4C2 ;E69012d 45C26NC.

629 0 7 0S8 aF2 75S8 F69$C7$ = 0F2 572 92< 27 0 72 5RN9 E628$ 72 12 ;9$ 5360; 15 B 24. 8`C 269 ;E03= 274 <5Fa C D8 R$T ;3 065C27 15 5R59= E628$ La897 0 72 5360; 15 24 fB 242 326$ 92;217 890# B 242 C 92< 27 7 0S8 aF2 70# F69$C7$g.

/5 2 56F27NC 537 ;# *E08#2 70# 7 0 5F627 892 ; D 4$ 35 15 C$< 06927 2 326. 6901;42C 8 0 0 10 0F24=6$ 5< ;# *E08#2 70# C8`519a C ;3L21 ;E5L0897$8` 35< ;# 357465 807 92#<5C2T 2 7 0# RD1a ;4275C ;35 ;036042692. ;3L21 35< ;# 8077 35b C$8` 6NC7 0d C8`519 E6901;42C 8 0 10 0F24=6$ 5< ;# *E08b #2 70#. 23 C D81 L'5' 1;)+I) F4.I'(54I: 34N60 154$8`892; E6234$897 0 E65C219 L$ C2 3D 90 ;E03= 28#a <2#a C 40# 19 0b 19 7 0 E54690R70 15SC 218907 0 194L 'IJ 20-)35J 1(K F /0 1 L'5)/'.I) 'F' '3C ,153 1(54L1) C+3'('IJ.4L1 .450&

>E0624$C75ST 5< ;# *E08#2 70# ;9$R35ST ;3=408975ST 19 2L27 2 #0# 56F27NC S8 ;L0 8` 9C a927 0 90 SC 240< E628$J =<5d C a C$E0L7 07 0 C 5E268 = 5 89$77 3 ;E5L0897$ E5C2db 7$8` 9212M ;42C 27$8` E6909 /9a1 C 19 019 7 0 C2 3 9 165b d$97a 0 0<0742< ;E03= 28$#7$< .

b @ b

a

;42C2 5 9C2 8927 = 165d97 #0;4 =3L210< 756< 34N6$ 72 0d$ 92 b 89$T 15 19 2L= E62C2 21< 7 ;4628$#70F5.)0 C9F D1= 72 65192# 756<5C2b 7$8` ;45;=73NC E5; 212 572 8`2623406 C$R 47 0 F5;E512689$. 240F5 40d =;42C2 5E06=#0 5360S 07 2< 03575< 897$< 34N6$8` 9728907 0 E57 d0#! C$#2S7 2<$.

na warzane przez
d zarz aem p

stwowym; a

Ilość artykułów, których ceny mogą ć w ten sposób regulowane, nie jest dowolna, lecz ogranicza się jedynie do listy ustalonej w drodze rozporządzenia ministra przemysłu i handlu, oraz ministra aprowizacji.

W zakresie artykułów przemysłowych ceny
lane s wyłą nie przez władze centralne i

i d

kwot około

precyzuje dokładnie uchwała Rady Mini-
z ia 23 maja że **Fundusz Aprowi-**

3=E$C2L 9R5d0 E6904C56$ 9R5d5C0 5629 264$3=L$ 9C 069
1 2 60F 2<0745C270F5 925E246907 2 =175S8 1 2 C5#;32 56F2
7NC 7;4$4=8$# E2M;4C5C$8`. 572145 Q=71=;9 E65C 928$#7$
<5d0 72R$C2T 15357$C2T ;E69012d$ 264$3=LNC d$C75S8 5
C$8` 80 0< =469$<27 2 CL2S8 C0F5 E59 5<= 807. 77$< ;L5C$
Fundusz Aprowizacyjny będzie również spełniał rolę czynnika interwencyjnego, 357 08970F5 C 72;9$8` C26=7328` C5R08
E690#2C 2#a8$8` ; D 51 892;= 15 892;= 72 72;9$< EL58` C$<
& ;3L577$< #0;9890 15 7 0=92;217 570# E27 3 6$73= C0C7D469
7$< 407108# 15 721< 0670F5 E5175;907 2 807. 2R$C27 0 264$b
3=LNC 65 7$8` 51 E651=8074NC =L24C a Q=71=;95C 496 **tran-sakcje** C a9270 45 97289$ **połączone** 9 **równoczesną sprzedażą premiową wyrobów przemysłu państwowego.** 60;98 0 **ze**
C9F D1= 72 972#5<5ST 40607= 915R$40 15SC 21890F7 0 **Fundusz Aprowizacyjny** 72 da127 0 < 7 ;462 E690<$;L= `271 = **będzie opiniował o placówkach handlowych ubiegających się o prawo handlu** 9R5d0<. 5 5;4247 0 <2 72 80 = C$0 < 75C27 0 9 6$73=
E6901; DR 56;4C 7 0;5 17$8` 7 0 12#a8$8` FC26278# 72 0d$40F
C$E0L7 27 2 ;C$8` 9212M 5629 628#572 70 659< 0;98907 0 72
40607 0 362#= E=734NC ;3=E= 34N6$8` 19 2L2 75ST C5R08 9<
;46=34=6$ 65 70# 2M;4C2 <=; R$T E5;42C 572 72 51E5C 017 <
E59 5< 0. >R0872 19 2L2 75ST Q=71=;9= 9 3C 1=#0 15357$C270
72 CL2;7a 6D3D 45 C C D3;9$8` 659< 2628` 923=E5 *Ebóż* E6909
7;4$4=8#0 69a15C0 ;2<569a15C0.)23=E$ 40 960;94a R09 9L0
74078# 90 ;4657$ 72R$C8NC C$C5L$C2L$ C E5;9890FN 7$
535 828` 362#= 721< 067$ E5E$4 72 9R5d0 34N6$ CEL$C2L
7 0=92;217 57a F5;E5126895 9C$d3D 807.

08`7 32 923=ENC C 92;219 0 E595;42#0 R09 9< 27 497. d0 **zakupy te będą dokonywane za pośrednictwem istniejących przedsiębiorstw handlowych oraz usługowych, państwowych, spółdzielczych i prywatnych.** G017235C5d 42< F19 0 ; 0T 4$8`
E6901; DR 56;4C 7 0 #0;4 72 0d$8 0 659R=15C27 72 **wypadkacn koniecznej potrzeby, Fundusz Aprowizacyjny może utworzyć własne punkty zakupu,** 34N60 C < 26D <5d75S8 RD1a 72;4DE7 0
E690329$C270 ;E5L0897$< 7;4$4=8#5< `271 5C$<. 2 1595b
65C27 2 2 38# ;3=E= 5629 ;E5;5R= C357C27 2 92C264$8` 357
46234NC **Fundusz Aprowizacyjny może tworzyć,** RD1a80 5R087 0
C ;421 =< 56F27 928# **delegatury wojewódzkie, powiatowe i re-jonowe.** 2 0d$ E51360S T C60;98 0 d0 C$1243 Q=71=;9= E56
36$C270 ;a 5R087 0 9 R=1d04= 2M;4C2. 7;4$4=8#2 E51 0F2 <
7 ;465C E690<$;L= `271 = f154$8`892; 2E65C 928# `271 =#
19 2L2#a80<= C E5659=< 07 = 9 < 7 ;462< 2E65C 928# 65 7 84C
60?56< 65 7$8` 5629 ;326R=

nastawieniu części aparatu spółdzielczego. Na wsi istnieją spółdzielnie rolniczo-handlowe, posiadające zorganizowany aparat, ale oderwane od członków, od mas chłopskich i kierowane często przez ludzi obcych i niechętnych dzisiejszej rzeczywistości. Istnieje dalej kilka tysięcy drobnych, gospodarczo anemicznych wiejskich spółdzielni spożywców, niezdolnych do udziału w poważniejszej akcji gospodarczej. Istnieje wreszcie około dwóch tysięcy nowych, młodych gminnych spółdzielni Samopomocy Chłopskiej, wykazujących dużą dynamikę, ale napotykających często na brak zrozumienia ich roli i wskutek tego upośledzonych pod względem zaopatrzenia w towary i niezbędne kredyty, co hamuje ich rozwój i umniejsza rolę, do której zostały powołane. Wielu kierowników oddziałów „Społem" w swoim kramikarskim nastawieniu, w pogoni za dużym obrotem i dużym zyskiem dostarczało towary przede wszystkim do większych spółdzielni (rolniczo-handlowych), zaniedbując zaopatrzenie gminnych spółdzielni Samopomocy Chłopskiej, które najsprawniej mogły dokonać rozdziału tych towarów między rolników.

To są przyczyny, wskutek których **znaczna część artykułów przemysłowych przeciekała do rąk spekulantów i nie docierała do wsi** (znamy zjawiska powrotu tych towarów do miast), **bądź też docierała po cenach spekulanckich. Dlatego też nie można uznać działalności spółdzielczości na tym odcinku za całkowicie zadowalającą.**

Spółdzielnie w miastach oparły głównie swą działalność, poza rozdziałem towarów kartkowych, na rozprowadzaniu artykułów monopolowych (wódka, papierosy) i artykułów produkcji przemysłu przetwórczego (cukier, materiały włókiennicze), zaniedbując obrót artykułami pochodzenia rolniczego (masło, jaja, warzywa, owoce, mięso, tłuszcze, wędliny), które w budżecie przeciętnej rodziny pracowniczej stanowią bardzo poważną pozycję.

Stąd **zaopatrzenie miasta przez spółdzielnie w artykuły pierwszej potrzeby jest niedostateczne,** i walka ze spekulacją mało skuteczna. Przyczyny takiego stanu rzeczy tkwią w niedostatecznym zrozumieniu kierowniczych czynników w spółdzielniach zadań, jakim te spółdzielnie mają służyć, w pójściu po najmniejszej linii oporu handlowania artykułami, które najłatwiej jest uzyskać i łatwych ze względów techniczno-organizacyjnych. Istnieją również przyczyny niezależne od spółdzielni, jak np. nieprawidłowy rozdział kredytu, który dzielony był

III

ki wy-

s. osob
słowa i
iki. D
tzw. „

ia
nie wystar samo
iwać się

m śli.

eniec życia.
pewna energia
h razach
ie
drugiemu. Rozróżniamy
symboliczny i nastrojowy.

natomiast stosowanie

1—2 (33— nr
dwutygodnika

KRONIKA POLITYCZNA

POLSKA

Pierwsza połowa czerwca przeszła w Polsce pod znakiem wzmożonej walki Rządu i społeczeństwa ze spekulacją, przy wykorzystaniu wszystkich uprawnień wynikających z przyjętej niedawno ustawy o pełnomocnictwach dla Rządu w walce z drożyzną.

Jednocześnie została ogłoszona uchwała Rady Państwa o utworzeniu komisji cennikowych i komisji notowań, które również odegrają dużą rolę w walce ze zwyżką cen.

Sejm Ustawodawczy przygotowywał się do generalnej debaty nad budżetem i Planem Odbudowy Gospodarczej, w związku z czym szczególnie intensywnie pracowała komisja skarbowo-budżetowa.

PLENUM SEJMU USTAWODAWCZEGO

Po zakończeniu prac w komisji sejmowej skarbowo-budżetowej począwszy od 19 czerwca wznowiono plenarne posiedzenia Sejmu Ustawodawczego.

Debatę nad budżetem państwowym za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1947 r. otworzył premier Cyrankiewicz wygłaszając exposé zawierające wytyczne polskiej polityki zagranicznej, wewnętrznej i gospodarczej.

Po mowie premiera sprawozdanie komisji skarbowo-budżetowej złożył generalny sprawozdawca Wyrzykowski.

W piątek dnia 20 czerwca rozpoczęto dyskusję nad exposé premiera i sprawozdaniem komisji skarbowo-budżetowej.

ARESZTOWANIE KIEROWNICTWA WRN

Komunikat Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego z dnia 8 czerwca donosi o aresztowaniu szeregu przywódców nielegalnej antypaństwowej organizacji WRN.

W komunikacie czytamy m. in.:

„W czasie likwidacji szpiegowskiej organizacji dywersyjno - terrorystycznej z emisariuszami II korpusu Andersa na czele ustalona została **ścisła łączność wywiadu andersowskiego z podziemną organizacją WRN, działającą obecnie w kraju. Organizacja ta dostarczała m.in. wywiadowi zagranicznemu materiałów szpiegowskich i współdziałała w organizowaniu aktów terrorystycznych.**

Z uwagi na konieczność przyśpieszenia repatriacji, jak i z uwagi na inne wysiłki, podejmowane ostatnio dla pogłębienia przyjaźni polsko-brytyjskiej nota wyraża przekonanie, że rząd brytyjski zechce powstrzymać się w przyszłości od wszelkich aktów, które mogą być rozumiane jako udzielanie swego poparcia dla tych emigrantów polskich w Wielkiej Brytanii, którzy usiłują siać zamęt przez swe pretensje do odgrywania roli polskiego „rządu" emigracyjnego.

PLENUM KOMITETU OGÓLNOSŁOWIAŃSKIEGO

W dniach od 15 do 18 czerwca br. obradowało w Warszawie w pałacu wilanowskim plenum Komitetu Ogólnosłowiańskiego.

Plenum powołało do składu Komitetu Ogólnosłowiańskiego przewodniczącego Komitetu Słowiańskiego w Polsce, wicemarszałka Sejmu, Barcikowskiego i red. Miedwiediewa. Red. Miedwiediew wybrany został na stanowisko odpowiedzialnego sekretarza Komitetu Ogólnosłowiańskiego.

W sprawie zwołania drugiego powojennego Kongresu Słowiańskiego plenum powzięło uchwałę zwołując drugi powojenny Kongres Słowiański do Pragi w drugiej połowie 1948 r.

W sprawie zwołania kongresu slawistów, plenum postanowiło: Zgodnie z dezyderatami wypowiedzianymi na Kongresie Słowiańskim w Belgradzie odbędzie się w końcu 1947 r. w Moskwie kongres slawistów, w którym weźmie udział 120 osób. Kongres będzie miał z zadanie omówienie sprawy w poszczególnych sekcjach „Stanu i zadań słowianoznawstwa". W poszczególnych sekcjach rozpatrzone będą ponadto konkretne zagadnienia slawistyki. Dla przeprowadzenia prac przygotowawczych do kongresu slawistów utworzony będzie Komitet Orgnizacyjny w składzie przedstawicieli wszystkich krajów słowiańskich — z przewodniczącym prof. A. Wozniesieńskim.

Plenum z wielkim entuzjazmem uchwaliło apel do inteligencji całego świata, wzywający do nieustannej walki o pokój i utrwalenie przyjaźni narodów całego świata oraz o demaskowanie zakusów reakcji imperialistycznej.

Uczestnicy obrad plenarnych wyrazili swą solidarność z żądaniami Słowian mieszkańców Karyntii połączenia ze swą ojczyzną Jugosławią i wyrazili przekonanie, że sprawiedliwe dezyderaty bratniego narodu spotkają się z jednomyślnym poparciem wszystkich demokratycznych narodów świata.

Plenum wyraziło gorącą wdzięczność Rządowi Polskiemu i Polskiemu Komitetowi Słowiańskiemu za stworzenie korzystnych warunków dla prac plenum w Warszawie.

W dniu 17 bm. w sali „Roma" odbył się wielki wiec manifestacyjny z okazji pobytu w Warszawie delegatów państw słowiańskich biorących udział w plenarnych obradach Komitetu Ogólnosłowiańskiego.

Dnia 18 czerwca w godzinach popołudniowych Prezydent RP wydał w Belwederze przyjęcie na cześć bawiących w Warszawie delegatów państw słowiańskich.

ZAGRANICA O POLSCE

OŚWIADCZENIE NOWEGO AMBASADORA BRYTYJSKIEGO

Przed odlotem do Warszawy nowy ambasador brytyjski w Polsce oświadczył m. in.:

„Jestem ogromnie rad z tego, że jadę do Polski, gdzie będę miał możność obserwowania, jak Polska odbudowuje się i usuwa potworne zniszczenia wojenne. Interesują mnie specjalnie polskie ziemie zachodnie, które znam bardzo dobrze z okresu, w którym byłem generalnym konsulem brytyjskim we Wrocławiu. Uważam, że tereny, które Polska odzyskała na zachodzie przyczynią się w dużym stopniu do jej odbudowy, szczególnie z uwagi na wielką wartość rolniczą tych ziem. Wielka Brytania pragnie utrzymać jak najlepsze stosunki z Polską. Sądzę, że swobodna wymiana poglądów jest najlepszą gwarancją zacieśnienia przyjaźni brytyjsko-polskiej".

OŚWIADCZENIE NOWEGO AMBASADORA USA

Nowy ambasador amerykański przy rządzie polskim, Stanton Griffis, który w przejeździe do Warszawy zatrzymał się w Londynie oświadczył w dniu 18.VI.br. londyńskiemu korespondentowi PAP:

„Głównym moim zadaniem w Polsce będzie praca nad polepszeniem stosunków amerykańsko-polskich. Wierzę mocno, że uda mi się zadania tego dokonać. Ponieważ wiem również, jak wielkie zniszczenia i straty poniosła Polska w czasie wojny, dołożę wszelkich starań, aby St. Zjednoczone przyszły Polsce z pomocą gospodarczą".

Ambasador zaznaczył dalej, że od chwili zakończenia działań wojennych zajmował się w Ameryce akcją niesienia pomocy Polsce i współpracował ze wszystkimi organizacjami, które gotowe były nieść pomoc Polsce.

OBIEKTYWNY GŁOS ANGIELSKI O POLSCE

Londyńska „Tribune" zamieściła obszerne sprawozdanie posła Partii Pracy, Warbey'a, o sytuacji w Polsce.

Ruiny Warszawy przekonały Bevina i przekonałyby każdego, że najlepszą przysługą, jaką można oddać Polsce, jest przekonanie wszystkich Polaków w Wielkiej Brytanii, że powinni wracać do kraju i brać udział w jego odbudowie. Gdy się widzi na własne oczy dowody okrucieństw niemieckich, rozumie się istotę problemu niemieckiego.

...„Anglicy, którzy nie chcą przyznać, że w Polsce przeprowadzono postępową rewolucję społeczną i że istnieją wszelkie szanse, iż z rewolucji tej wyłoni się niezależny demokratyczny ustrój są zaślepieni. Jeżeli ba dziej pozytywne stanowisko zdoła przeniknąć do ciemnych zaułków brytyjskiego Foreign Office, to można się spodziewać nie tylko poprawy stosunków polsko-brytyjskich, lecz również można żywić nadzieję, że ambasada brytyjska w Warszawie będzie prowadziła mądrzejszą politykę niż dotąd.

UCZONY WŁOSKI O SWOICH WRAŻENIACH Z PODRÓŻY PO POLSCE

Jeden z uczonych włoskich, którzy niedawno odwiedzili Polskę, prof. Uniwersytetu we Florencji pisze o swoich wrażeniach z wycieczki po Polsce m. in.:

„...Poznaliśmy wasze ruiny. I jakkolwiek rzeczywistość jest zawsze bardziej wymowna od obrazów i opisów, muszę przyznać, że nie ruiny najbardziej nas uderzyły. Od 29 maja rano przedstawiały się one naszym oczom coraz bardziej imponujące i tragiczne, nie można było dłużej znieść widoku tych okropności. Lecz było coś, co było zawsze z nimi sprzęgnięte: Polak i Polka przy pracy. Z nastroju wzruszenia lub przygnębienia przeszliśmy powoli w Warszawie w nastrój prawie radosny. Życie na nowo tu podjęte stoczyło już zwycięską walkę ze śmiercią.

Powiedziałbym zbyt mało, gdybym twierdził, że obecne życie Warszawy jest życiem przeciętnym, szarym. Od pierwszej chwili uderza w oczy, że chodzi tu o życie „nowe", którego zaczątki można już obserwować, że chodzi tu o niepokonaną wolę przywódców zdyscyplinowanej pracy całego narodu.

...Nasza podróż dała nam sposobność zobaczenia Polski przy pracy i złożenia jej najlepszych życzeń. Była także drogocennym doświadczeniem dla naszych wspomnień i refleksyj. Zrobiła nas lepszymi".

ZAGRANICA

STRAJK KOLEJOWY WE FRANCJI

W pierwszej połowie czerwca przeszła przez Francję fala strajków. Największym był strajk kolejarzy, w związku z którym przez szereg dni wstrzymana była komunikacja kolejowa w całym kraju.

Kolejarze, którzy byli dotąd znacznie gorzej wynagradzani od innych robotników, żądali podwyżki płac. Rząd zaś twierdził, iż podwyżka taka jest niemożliwa, ponieważ naruszy równowagę budżetową Francji.

Ponieważ sprawa była bardzo poważna, z pojedyńczymi propozycjami wystąpiła Generalna Konfederacja Pracy (CGT). W dniu 12 czerwca strajk został zakończony, a sprawa załatwiona właśnie zgodnie z propozycjami CGT. Wszyscy kolejarze francuscy otrzymali pewną podwyżkę płac.

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA SOCJALISTÓW W ZURYCHU

W Zurychu odbyła się konferencja socjalistów z udziałem przedstawicieli dwudziestu kilku krajów.

Na czele delegacji polskich socjalistów stał prezes klubu parlamentarnego PPS, pos. Julian Hochfeld.

IZBA LORDÓW PRZECIWKO NACJONALIZACJI TRANSPORTU

Izba Lordów odrzuciła 71 głosami przeciwko 29 rządowy projekt ustawy o nacjonalizacji transportu.

Nie przesądza to wprawdzie jej losów, gdyż wróci ona do Izby Gmin, która ma prawo przyjąć ją w trzech kolejnych sesjach — bez względu na opinię Izby Lordów. Procedura taka przedłużyłaby wejście w życie ustawy o 2 lata.

DÉMARCHE DYPLOMACJI ANGLOSASKIEJ U PREMIERA DIMITROWA

Premier Dimitrow przyjął przedstawiciela politycznego Wielkiej Brytanii, Benneta i przedstawiciela Stanów Zjednoczonych, Hornera.

Przedstawiciele obu mocarstw anglosaskich prosili premiera o wyjaśnienia w sprawie aresztowania przywódcy opozycyjnej grupy agrarnej, Petkowa, dodając, że sprawa ta może mieć znaczenie międzynarodowe.

Premier Dimitrow stwierdził, że aresztowanie Petkowa jest bułgarską sprawą wewnętrzną, że Petkow, jak wszyscy obywatele bułgarscy, podlega prawu bułgarskiemu i że należy spokojnie i cierpliwie oczekiwać decyzji suwerennego sądu bułgarskiego. Petkow przebywa w więzieniu na normalnych warunkach i sprawa jego będzie rozpatrywana zgodnie z legalną procedurą.

PROCES ANTYREPUBLIKAŃSKI PRZED SĄDEM W BUDAPESZCIE

W Budapeszcie trwa proces 44 osób, oskarżonych o spisek antyrepublikański.

Wśród oskarżonych znajduje się jeden z byłych ministrów i 5 dawnych członków partii drobnych rolników.

POBÓR I WZROST ARMII W GRECJI

Grecki minister wojny, Stratos, powołał do wojska 20 tysięcy nowych rekrutów. Dalszych 20 tysięcy mężczyzn zostanie powołanych do wojska w sierpniu i wówczas armia grecka będzie liczyła 150 tysięcy żołnierzy.

PROWOKACJE GRECKIE NA GRANICY ALBAŃSKIEJ

Albańskie Ministerstwo Obrony Narodowej opublikowało komunikat, w którym stwierdza, że w ciągu maja samoloty greckie przelatywały 18 razy nad terytorium albańskim.

W ciągu pierwszych 8 dni czerwca zanotowano 9 prowokacji greckich dokonanych z powietrza, ziemi i morza na południowych granicach Albanii.

ZWYCIĘSTWO KOMUNISTÓW WE WŁOSKIEJ KONFEDERACJI PRACY

We Florencji zakończył swe obrady kongres włoskiej konfederacji pracy, na którym obecni byli przedstawiciele wszystkich partii politycznych. Do komitetu naczelnego włoskiej konfederacji pracy weszło na ogólną liczbę 75 osób — 33 komunistów, 20 socjalistów, 11 chrześcijańskich demokratów, 2 republikanów, 1 anarchista, 1 przedstawiciel partii czynu, 2 przedstawicieli partii Saragata.

USTAWA PRZECIWZWIAZKOWA W USA UCHWALONA PRZEZ SENAT

Senat USA uchwalił większością głosów projekt nowej ustawy, ograniczającej działalność związków zawodowych.

SPRAWA USTAWY PRZECIWZWIĄZKOWEJ W USA

Senat USA uchwalił większością głosów projekt nowej ustawy ograniczającej działalność związków zawodowych.

Prezydent Truman założył veto przeciw ustawie antyrobotniczej uchwalonej przez kongres i senat. Prezydent oznajmił, że ustawa ta stanowi pogwałcenie podstawowych zasad dobrobytu narodowego. Sadzi on, że spowodowałaby ona jedynie większą liczbę strajków, a nie przyczyniłaby się ani do pokoju w przemyśle ani też do stabilizacji gospodarczej i postępu.

Izba Reprezentantów odrzuciła veto prezydenta Trumana w sprawie projektu ustawy o kontroli pracy 331 głosami przeciwko 83. Wymagana większość 2/3 głosów została znacznie przekroczona.

W najbliższym czasie veto prezydenta Trumana zostanie poddane pod głosowanie.

POMOC UNRRA DLA CHIN NIE DOCIERA DO LUDNOŚCI

Członkowie akcji „Pomocy dla cierpiących nędzę rejonów Chin" wystosowali list do generalnego dyrektora UNRRA, Rooksa, w którym stwierdzają, że **tylko 2% przeznaczonej dla ludności żywności dociera do celu.** Resztę otrzymują zwolennicy Kuomintangu celem umożliwienia dalszego prowadzenia wojny domowej.

UPAŃSTWOWIENIE GAZU I ELEKTRYCZNOŚCI W ALGIERZE

W Algierze upaństwowiono gazownię i elektrownie.

KONFERENCJA PREMIERÓW NIEMIECKICH

Konferencja premierów ze wszystkich sfer okupacyjnych Niemiec została zdekompletowana jeszcze przed właściwym rozpoczęciem obrad. Premierzy ze strefy radzieckiej opuścili salę konferencyjną oświadczając, że nie będą brali udziału w obradach, ponieważ nie pozwolono im wyrazić swych poglądów na temat porządku dziennego.

W chwili gdy premier Turyngii zaproponował, by pierwszym punktem porządku obrad była sprawa stworzenia centralnej niemieckiej administracji na podstawie porozumienia wszystkich partyj demokratycznych i związków zawodowych — delegaci ze sfref zachodnich sprzeciwili się obradom na ten temat.

Przewodniczący SED, Grotewohl, pisze w „Neues Deutschand" w związku z konferencją monachijską: „Głosy 16 premierów nie wystarczą tam, gdzie muszą przemówić milionowe masy. Decydujący głos w Niemczech należeć musi do całego narodu, który wypowie się w referendum ludowym na temat jedności Niemiec".

PRZYJĘCIE NIEMIECKICH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH DO ŚWIATOWEJ FEDERACJI

Rada Generalna Światowej Federacji Związków Zawodowych, obradująca w Pradze, uchwaliła wniosek przyjęcia niemieckich związków zawodowych do Federacji. Propozycji tej sprzeciwił się delegat Polski. Rezolucja stawia Niemcom dwa warunki:

1) Niemieckie związki zawodowe muszą się zjednoczyć,

2) Federacja będzie śledziła działalność niemieckich związków zawodowych w Niemczech przez biuro łącznikowe.

Wiceprzewodniczący Federacji, Lombardo Toledano, mówiąc o powziętej decyzji podkreślił, że tylko nowa struktura ekonomiczna Niemiec może zapewnić powodzenie denazifikacji i demokratyzacji narodu niemieckiego. System monopolów i kartelów musi być na zawsze pogrzebany.

Przeciw przyjęciu głosowali delegaci żydowscy i delegaci Arabów palestyńskich, Polacy wstrzymali się od głosowania.

ZNIESIENIE KARY ŚMIERCI W RADZIECKIEJ STREFIE OKUPACYJNEJ

Wojskowe trybunały radzieckie w radzieckiej strefie okupacyjnej nie będą już wydawały wyroków śmierci.

KRONIKA GOSPODARCZA

Wykonanie planu w maju (wg przybliżonych danych):

CZP Węglowego wydobył w maju 4 459 200 ton węgla, wykonując tym samym plan w 102,6%. Koksu wyprodukowano 242 055 ton, co stanowi 103% planu. Smoły surowej wyprodukowano 98,6%, naftalenu 163% planowanej ilości.

CZP Hutniczego wykonał w maju 100% planu produkcji koksu dostarczając 80 436 ton. Stali surowej wyprodukowano 136 510 ton, co stanowi 128% planowanej ilości. Wyrobów walcowanych — 86 290 ton, czyli 120% planu. Blachy cynkowej 2 436 ton — 109% planu.

CZP Metalowego wyprodukował w maju 727 młockarni na 804 planowanych (91% planu), 752 wialnie na 960 planowanych (79% planu), 1 075 sieczkarni na 787 planowanych (137% planu), 1 172 kultywatory na 1 090 przewidzianych planem (107% planu), 8 850 pługów na 6 530 planowanych (136% planu..

Przemysł włókienniczy wykonał plan na miesiąc maj:

w produkcji tkanin bawełnianych w 78% (14 913 000 m),
w produkcji tkanin wełnianych w 94% (2 059 000 m),
w produkcji tkanin lnianych w 113% (2 094 000 m),
w produkcji tkanin jedwabnych w 109% (1 3396 000 m),
w produkcji sztucznego jedwabiu w 104% (456 ton),
w produkcji artexu 158% (30 ton),

wyrobów dzianych dostarczono 315 ton, co stanowi 98% planowanej na maj ilości.

CZP Materiałów Budowlanych dostarczył w maju 168 817 ton cementu (114% planu), 529,2 ton szkła okiennego (119% planu), 329 ton porcelany stołowej (109% planu).

CZP Papierniczego po spadku produkcji zimą, wykazał w maju ponowne zwiększenie wytwórczości. Plan produkcji celulozy sulfitowej wykonano w 104%, celulozy natronowej — w 114%.

Papieru wyprodukowano w maju 17 742 tony, przy czym plan produkcji papieru gazetowego wykonano w 98%, papieru drukowego — w 151% i papieru piśmiennego — 128%. Zeszytów wyprodukowano 9 031 000 sztuk (102% planu).

Specjalny nacisk położono w maju na wyprodukowanie jak największej ilości papieru drukowego na podręczniki szkolne. Na cel ten przemysł papierniczy dostarczy w rb. około 42 000 ton papieru. Zwiększono również produkcję papieru piśmiennego na zeszyty szkolne.

Przemysł skórzany dostarczył w maju 332 tony skór na podeszwy (111% planu), 38 ton skóry juchtowej (152% planu). Wykonano 512 000 par obuwia na planowanych 428 000 par (120% planu).

CZP Elektrotechnicznego wykonał 536 000 normalnych żarówek na 581 000 planowanych na maj (92% planu). Maszyn elektrycznych wyprodukowano 105%, aparatów elektrycznych — 110%, kabli i przewodów 88% planowanej ilości.

NOWE MASZYNY POLSKIEJ PRODUKCJI

Ciężkie obrabiarki. W fabryce ciężkich obrabiarek w Raciborzu na Śląsku Opolskim, która zajmuje się produkcją tokarek do obróbki wagonowych zestawów kolejowych, stacja prób przystąpiła do technicznego odbioru pierwszych dwóch kołówek o wadze 35 000 kg każda.

Są to pierwsze tego rodzaju ciężkie obrabiarki wyprodukowane w Polsce.

Silniki benzynowe. Państwowe Zakłady Metalurgiczne w Andrychowie, produkujące dotychczas maszyny młyńskie, maźnice tendrowe i wagonowe, koła zębate i odlewy z bronzu, rozpoczęły w tych dniach produkcję pierwszych silników, motopomp i zamierzają produkować je seryjnie.

Silnik znajdzie zastosowanie do pomp i do drezyn kolejowych. Jest to silnik benzynowy 2-cylindrowy o pojemności 1 100 cm³.

Pierwszy traktor. Zakłady Inżynierii w Ursusie podjęły produkcję traktorów.

Pierwszy polski traktor, wyprodukowany został w kwietniu br. Posiada on silnik o mocy 45 KM i może ciągnąć przy orce średniej 4 pługi. W produkcji poszczególnych części traktoru wzięło udział 17 fabryk, w tym PZL w Rzeszowie i Mielcu, Zakłady Brevillier i Urban w Ustroniu, huta „Stalowa Wola" i in.

Polska tokarka. Państwowa Fabryka Maszyn Włókienniczych w Bielsku wykonała pierwszą, wysoce precyzyjną szybkobieżną tokarkę „3 TAG". Przed wojną budowane były tokarki tego typu przez „Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki" w Pruszkowie — a cena takiej tokarki wynosiła około 4 000 dolarów w złocie. Szybkobieżna tokarka „3 TAG" waży około 1,5 tony. Siła jej wynosi 4 KM.

Maszyny włókiennicze. Centralne Biuro Techniczne przy Zjednoczeniu Budowy Maszyn Włókienniczych zatrudnia wysoko kwalifikowanych inżynierów i techników, którzy skonstruowali już pięć prototypów maszyn, a mianowicie: przewijarek, przędziarek steelonu, nawijarek krosien automatycznych oraz płuczek do prania wełny. Przystąpiono już do produkcji tych maszyn.

Poza tym na podstawie projektów Centralnego Biura Technicznego przeprowadzona została instalacja steelonowa w fabryce włókien syntetycznych w Jeleniej Górze.

Biuro opracowało ponadto projekty siedmiu dalszych prototypów maszyn, również dotychczas w Polsce nie produkowanych.

ROLNICTWO

SPÓŁDZIELCZE OŚRODKI MASZYNOWE

Wydział przemysłowo-rolny „Społem" zorganizował 102 ośrodki maszynowe w województwach centralnych przy gminnych spółdzielniach

Samopomocy Chłopskiej. Ośrodki te, zaopatrzone w maszyny duże, będą obsługiwały za niewielką opłatą niezamożnych członków spółdzielni, których nie stać na zakup maszyn.

Do tej pory rozprowadzono dla ośrodków 600 siewników i 200 traktorów.

Na Ziemiach Odzyskanych tworzy się obecnie 600 ośrodków maszyn dużych, które w ciągu 2 najbliższych miesięcy otrzymają z dostaw amerykańskich 2 000 traktorów.

Do obsługi przekazanych już traktorów wyszkolono 200 traktorzystów. Od 27 czerwca będzie przeszkolonych w 15 punktach kraju dalszych 2 000 traktorzystów, delegowanych przez zainteresowane spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej.

Razem w całym kraju przewiduje się zorganizowanie 3 000 ośrodków maszynowych, które będą uzbrajane ze zbiórki maszyn na Ziemiach Odzyskanych.

Przydziały maszyn do ośrodków maszynowych są kredytowe.

100 000 ROBOTNIKÓW ROLNYCH

Związek Robotników Rolnych obejmuje obecnie ponad 100 000 członków.

Do Związku, oprócz ordynariuszy, robotników dniówkowych i sezonowych należą administratorzy, buchalterzy i inni pracownicy umysłowi, zatrudnieni w majątkach państwowych oraz w Centrali i dyrekcjach okręgowych Państwowego Zarządu Nieruchomości Ziemskich.

Ostatnio przyłączyli się do Związku pracownicy gorzelni rolniczych; wkrótce mają przystąpić pracownicy Państwowych Zakładów Hodowli Roślin.

ARTYKUŁY BAWEŁNIANE I DZIEWIARSKIE DLA ROBOTNIKÓW ROLNYCH

Ministerstwo Aprowizacji komunikuje, że wszyscy robotnicy i pracownicy rolni zatrudnieni i należący do Zw. Zaw. Robotników Rolnych są objęci kartkowym rozdzielnictwem artykułów bawełnianych i dziewiarskich.

Ze względu na to, że wymienieni pracownicy nie posiadają kart zaopatrzenia I kategorii, stanowiących podstawę do powszechnego zaopatrzenia ludności w artykuły bawełniane, rozdzielnictwo będzie się odbywało na podstawie wykazów imiennych, sporządzonych przez rolnicze zakłady pracy.

Wykazy te, po poświadczeniu ich przez komitety folwarczne, względnie delegata związku oraz administrację majątku lub zespołu, co do zgodności ilości wykazanych osób z ilością faktycznie zatrudnionych członków związku, winne być złożone w wydziałach aprowizacji urzędów wojewódzkich raz na kwartał. Na tej podstawie wydziały aprowizacji ustalą ilości punktowe w materiale i wydadzą przydziały oddziałowi woj. Zw. Zaw. Robotników i Pracowników Rolnych, które rozprowadzą przydziały w terenie już we własnym zakresie.

Należy podkreślić, że w wykazach musi być wyraźnie stwierdzony fakt zatrudnienia pracownika w każdym miesiącu. Pracownicy, którzy nie pracowali w ciągu całego kwartału, otrzymają za każdy miesiąc zatrudnienia 1/3 punktów kwartalnego przydziału.

APROWIZACJA

DOSTAWY ŻYWNOŚCI Z ZAGRANICY

Transporty UNRRA objęte programem tej instytucji, stopniowo przychodzą do Polski. W okresie od 1 do 28 maja br. nadeszło do portów polskich 4 746 ton pszenicy, 31 351 ton kukurydzy, 10 492 mąki, 311 ton fasoli, 13 656 ton mięsa, 3 040 ton ryb, 2 956 ton smalcu, oleju 110 ton, tłuszczu 555 ton i 2 623 ton mleka.

W drodze znajdują się następujące transporty UNRRA: 19 841 ton pszenicy, 9 100 ton kukurydzy, 4 500 ton mąki, 261 ton mięsa, 346 ton oleju i 1 477 ton tłuszczów.

Poza tym nadeszły do Polski w maju następujące ilości produktów spożywczych zakupionych przez Polską Misję Handlową w Waszyngtonie za wolne dewizy: 9 308 ton pszenicy, 3 808 ton kukurydzy i 5 644 ton mąki pszennej.

TANIE ARTYKUŁY ŻYWNOŚCIOWE DLA PRACUJĄCYCH W STOLICY

W wyniku starań Warszawskiej Rady Związków Zawodowych Państwowa Centrala Handlowa i „Społem" przydzieliły pewne ilości artykułów żywnościowych światu pracy w Warszawie.

Artykuły powyższe rozprowadził Wydział Ekonomiczny WRZZ w następujących ilościach: mąki pszennej — 7 182 kg w cenie 85 złotych za kg, żytniej — 1 629 kg — 60 zł za kg, kaszy jęczmiennej — 1 583 kg — 54 zł za kg, fasoli 885 kg — 54 zł za kg, ziemniaków — 3 000 kg — 9 zł za kg oraz 130 kg kawy i herbaty i soki owocowe.

Wszystkie artykuły za wyjątkiem cukru są przeciętnie co najmniej o 20 % tańsze aniżeli na wolnym rynku. PCH i „Społem" przydziela dalsze transporty artykułów żywnościowych. Zgłoszenia od poszczególnych związków i rad zakładowych przyjmuje Wydział Ekonomiczny Warszawskiej Rady Związków Zawodowych.

HANDEL ZAGRANICZNY

UKŁAD HANDLOWY POLSKO-BRYTYJSKI

9 czerwca podpisany został w Londynie układ handlowy między Polską i W. Brytanią.

Formalności tej dopełniono przez wymienienie listów potwierdzających układ, pomiędzy brytyjskim ministrem handlu a ambasadorem Polski w Londynie.

Układ przewiduje wymianę towarów wartości 60 milionów funtów szterlingów. Został on zawarty na 3 lata.

RATYFIKACJA POLSKO-BRYTYJSKIEJ UMOWY FINANSOWEJ

Rząd brytyjski ratyfikował w dniu 19.VI. polsko-brytyjską umowę finansową z dnia 7 czerwca 1947 r. W Foreign Office odbyła się wymiana dokumentów ratyfikacyjnych.

Przedstawiciele Forreign Office, Dunbar i Hankey, wręczyli dokument ratyfikacyjny ambasadorowi Michałowskiemu, który z kolei wręczył im dokument ratyfikacyjny rządu polskiego.

Po dokonaniu wymiany dokumentów obie strony podpisały odpowiedni protokół.

UKŁAD HANDLOWY Z AUSTRIĄ

W dniu 3 czerwca rb. podpisana została umowa handlowa polsko-austriacka na okres od 1 sierpnia 1947 r. do 31 lipca 1948 r., oraz protokoły dodatkowe na kres przejściowy.

Umowa przewiduje po stronie polskiej eksport węgla, ryb, nasion i innych artykułów na sumę około 9 milionów dolarów, w zamian za dostawy maszyn, instalacji i aparatów górnictwa, hutnictwa i innych przemysłów, jak również dostawy artykułów technicznych, następnie magnezytu, grafitu, talku, kos i niektórych maszyn dla rolnictwa oraz za inne świadczenia.

UMOWA HANDLOWA MIĘDZY POLSKĄ I SZWAJCARIĄ

Dnia 10 bm. w Ministerstwie Żeglugi została podpisana seria umów uzupełniających umowę polsko - szwajcarską z dnia 4 marca 1946 r.

Nowopodpisana umowa przewiduje rozszerzenie udziału przemysłu szwajcarskiego w odbudowie gospodarczej Polski, zaś ze strony polskiej powiększenie dostaw węgla na ogólną sumę 60 milionów fr. szw.

Umowa wejdzie w życie po zatwierdzeniu jej przez oba rządy.

TRANSAKCJE HANDLOWE POLSKO - PALESTYŃSKIE

W wyniku rozmów prowadzonych w Ministerstwie Przemysłu i Handlu z delegacją palestyńskich sfer handlowych, reprezentującą w połowie sektor żydowski, a w połowie sektor arabski, zawarto transakcje na eksport do Palestyny skrzyń do pakowania owoców południowych oraz kopaczek do obróbki plantacji cytrusów na ogólną kwotę ok. 680 000 dolarów. Transakcje te mają być wstępem do szerszego rozwoju stosunków handlowych między Polską i Palestyną.

RATYFIKACJA UMOWY HANDLOWEJ ZE SZWECJĄ

Dnia 2 czerwca Sejm RP przyjął jednomyślnie ustawę o ratyfikacji umowy handlowej ze Szwecją z 18 marca 1947 r. Umowa zatem jest już ratyfikowana przez rządy obu państw.

DODATNIE SALDA OBROTÓW HANDLOWYCH POLSKI

Obroty handlowe Polski w kwietniu wyniosły, licząc według cen światowych, 15 098 000 dolarów w imporcie, 12 521 000 w eksporcie. Przywóz obliczony po cenach krajowych wyniósł w kwietniu zł 1 665 561 000, wywóz zł 1 965 490 000.

Analogiczne cyfry za okres styczeń — kwiecień 1947 r. wynoszą: przywóz — 47 181 000 dol., wywóz — 52 026 000 dol.

W złotych: przywóz 4 892 294 000, wywóz — 7 049 171 000.

Liczby powyższe nie obejmują dostaw UNRRA, demobilu i reparacji.

WYBRZEŻE

REKORDY PRZEŁADUNKOWE PORTÓW

Polskie porty osiągnęły nowy rekord wydajności pracy po wojnie, przeładowując w maju 1 038 000 ton towarów z czego na Gdynię przypada 513 465 t, na Gdańsk zaś 506 305 ton. Jest to największy po wojnie przeładunek miesięczny naszych portów. Dodatnio przedstawiają się również cyfry przewozu towarów z portów i do portów przez kolej. Cyfry te od pierwszej dekady maja, kiedy przewieziono 29 000 t doszły w trzeciej dekadzie do rekordowej liczby 38 000 ton dziennie. W pierwszej dekadzie czerwca dzienny obrót kolei wynosi 35 000 ton. Kolejnictwo nie odczuwa już obecnie braku węglarek, które w drodze powrotnej mogą już być załadowane towarami.

INICJATYWA PRYWATNA

Przemysł prywatny Wybrzeża i Pomorza otrzymał już w wyniku starań Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni przydział surowców koniecznych do produkcji: stali szybkotnącej, stali szlachetnej, stopowej, narzędziowej, żelaza, drutu do szczotek, szlifierek stalowych, podkładów normalnych i wąskotorowych, mielonego kwasu cytrynowego, melasy, węgla, produktów chemicznej przeróbki drzewa, złomu żeliwnego, palonego wapna oraz maszyny: dachówczarki, felcówki, karpiówki i pustaczarki typu Alfa.

PRZEMYSŁ PRYWATNY W OKRĘGU WARSZAWSKIM

W chwili obecnej, na terenie Warszawy i województwa warszawskiego, istnieje ogółem 1 790 prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych, zarejestrowanych w warszawskiej Izbie Przemysłowo - Handlowej. Zatrudniają one 24 900 pracowników, w tym najemnych 21 457; wśród tych ostatnich 19 279 stanowią pracownicy fizyczni (wykwalifikowani 7 442, niewykwalifikowani 11 333, uczniowie 504).

Na terenie miasta Warszawy czynnych jest 927 przedsiębiorstw, zatrudniających łącznie 19 813 pracowników. Na terenie województwa warszawskiego istnieje 863 przedsiębiorstwa, zatrudniające 5 088 osób.

RZEMIEŚLNICZE SPÓŁDZIELNIE PRACY

Według danych Związku Rewizyjnego Spółdzielni RP z końca ub. r. rzemiosło posiadało czynnych 350 spółdzielni pracy. Najwięcej rzemieślników spółdzielni pracy występuje w grupie włókienniczej, następnie budowlanej, metalowej i drzewnej.

ZJAZD RZEMIEŚLNICZY G. ŚLĄSKA

W ramach uroczystości, związanych z 25-leciem istnienia Śląskiej Izby Rzemieślniczej, odbył się w Katowicach dwudniowy zjazd jej członków.

ZJAZD KUPCÓW MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

W dniu 13 czerwca odbył się w lokalu Zgromadzenia Kupców m. st. Warszawy Zjazd Delegatów Ogólnopolskiego Związku Zrzeszeń Kupców Materiałów Budowlanych i Cementu.

Przedmiotem obrad Zjazdu były bieżące zagadnienia branżowe i organizacyjne, uchwalenie preliminarza budżetowego i program prac Związku oraz wybór władz.

ZJAZD KUPIECTWA W SZCZECINIE

Rada Naczelna Zrzeszeń Kupieckich RP zwołała do Szczecina na 14 czerwca zjazd delegatów Związków Kupieckich Ziem Odzyskanych.

W zjeździe wzięli udział delegaci Ministerstwa Ziem Odzyskanych i delegaci Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Zjazd miał na celu przedstawienie i omówienie możliwości rozwojowych handlu prywatnego na Ziemiach Odzyskanych.

RÓŻNE

WYSTAWA RZEMIEŚLNICZA W KATOWICACH

W dniu 1 czerwca nastąpiło w Katowicach uroczyste otwarcie wystawy rzemiosła śląskiego z okazji 25-lecia istnienia Śląskiej Izby Rzemieślniczej.

Wystawa trwa do końca czerwca; wzbudziła ona zrozumiałe zainteresowanie nie tylko na terenie województwa, ale również po za jego granicami.

WYSTAWA SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO W CZĘSTOCHOWIE

W okresie od 22.V. do 30.VI. br. odbyła się w Częstochowie wystawa szkolnictwa zawodowego, w której wzięły udział szkoły podległe Ministerstwom: Oświaty, Rolnictwa i Reform Rolnych, Leśnictwa, Przemysłu, Kultury i Sztuki oraz Żeglugi.

11 200 TON PAPIERU NA POTRZEBY WYDAWNICTW SZKOLNYCH

Pragnąc w zdecydowany sposób zaspokoić głód książki szkolnej w Polsce Państwowy Przemysł Papierniczy w ramach tegorocznego planu zbytu wyrobów papierniczych, przewidział wielkie dostawy papieru na potrzeby wydawnictw szkolnych.

Dostawy w pierwszym kwartale osiągnęły 1 500 ton papieru. W drugim kwartale dostawy obejmą 3 700 ton, a w trzecim kwartale, przede wszystkim w miesiącach lipcu i sierpniu, wyniosą 6 000 ton papieru drukowego. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych przystąpiło już do prac związanych z wydaniem kilkunastu milionów książek, potrzebnych młodzieży szkolnej do nauki.

KRONIKA ZWIĄZKOWA

ZWIĄZKI ZAWODOWE NA FRONCIE WALKI Z DROŻYZNĄ

Postanowienia plenum KCZZ

Witając zgłoszone przez rząd ludowy i przyjęte przez Sejm ustawy zmierzające do uregulowania dziedziny wymiany towarowej i usprawnienia naszej polityki podatkowej oraz do stworzenia warunków zabezpieczających aprowizację reglamentową, plenum KCZZ postanawia:

1. Zmobilizować masy pracujące do przeprowadzenia zdecydowanej walki z drożyzną i spekulacją i osiągnięcia na tej drodze obniżki cen wolnorynkowych.

Mobilizację mas pracowniczych należy prowadzić przez systematyczne zwoływanie w fabrykach i urzędach zebrań sprawozdawczych o przebiegu i wynikach przeprowadzonej kontroli, informujących równocześnie o przedsięwziętych środkach zwalczania drożyzny, ustalonych cenach oraz o wydzielonych grupach kontrolnych.

2. Wydelegować do Komisji Kontroli Społecznej, komisji cennikowych i notowań oraz do obywatelskich komisji podatkowych najbardziej ofiarnych działaczy związkowych i członków związków zawodowych.

3. Zorganizować w fabrykach i oddziałach związków zawodowych komitety do walki z drożyzną, w miarę możliwości wybierane na zebraniach poświęconych walce z spekulacją i drożyzną.

Komitety te miałyby za zadanie delegowanie do komisji kontroli cen i obywatelskich komisji podatkowych grup kontrolerów społecznych i lustratorów społecznych oraz nadzorowanie sieci handlowej swojego rejonu i zapoznawanie ludności z ustalonymi cenami.

ZWIĄZKI ZAWODOWE W WALCE ZE SPEKULACJĄ

W myśl uchwał w sprawie sytuacji gospodarczej powziętych przez plenum KCZZ organizacje związkowe w terenie przystąpiły natychmiast do walki ze spekulacją. Pierwsze meldunki dowodzą jasno, że można ukrócić szkodnictwo gospodarcze na drodze masowej akcji społecznej przez zastosowanie radykalnych środków. Dla przykładu podajemy pierwsze wyniki prowadzonej przez związki zawodowe akcji:

Olsztyn — Związkowi kontrolerzy społeczni wykryli szereg wypadków magazynowania cukru oraz pobierania wygórowanych cen.

Katowice — Związkowe brygady kontrolne sprawdziły 1 200 sklepów, przesyłając do delegatury Komisji Specjalnej w Katowicach 171 doniesień karnych, oraz skierowały tam 118 przestępców, z których 49 osób umieszczono natychmiast w obozach pracy.

Kraków — Związkowi kontrolerzy przeprowadzili inspekcję sklepów spożywczych i zakładów gastronomicznych. W wyniku kontroli sporządzono 71 protokołów karnych.

Lublin — W wyniku akcji brygad związkowych skierowano do ukarania 22 właścicieli sklepów oraz kilku pracowników lubelskiej spółdzielni spożywców.

Rzeszów — Skontrolowano 180 sklepów, spisano 70 protokołów, 10 osób osadzono w więzieniu. Na terenie rzeszowskim z ramienia Związków Zawodowych przystąpi do akcji 1 500 kontrolerów.

SPÓŁDZIELNIE ZAMKNIĘTE

W myśl postanowienia plenum KCZZ, polecającego tworzenie spółdzielni zamkniętych, które obsługiwać będą zakłady pracy, organizacje związkowe przystąpiły natychmiast do akcji.

Jako pierwsze utworzone zostały spółdzielnie zamknięte przy OKZZ w Bydgoszczy oraz przy Radzie Związków Zawodowych m. st. Warszawy.

KOMITETY PRACOWNICZE

W większych zakładach pracy w Warszawie związki zawodowe zorganizowały specjalne komitety pracownicze do walki z lichwą i spekulacją. Komitety w składzie przeciętnie 10 osób powstały już w fabrykach: Szpotańskiego, Borkowskich, Rygawar, Perun, Wedel, w Monopolu, Spirytusowym i w Rzeźni Miejskiej.

KRONIKA OŚWIATOWA

KURSY INFORMACYJNE O ZIEMIACH ODZYSKANYCH

W maju br. odbyły się dwa kursy naukowo-informacyjne o Ziemiach Odzyskanych urządzone dla pracowników oświatowych na zlecenie Ministerstwa Oświaty, a mianowicie: w Osiecznej k. Leszna kurs zorganizowany przez Instytut Zachodni dla pracowników z Pomorza Zachodniego, Ziemi Lubuskiej, Gdańska, Mazur i Warmii, oraz w Szklarskiej Porębie, zorganizowany przez Kuratorium Wrocławskie wraz z Instytutem Śląskim dla pracowników ze Śląska Dolnego i Górnego.

Kursy miały na celu pogłębienie i upowszechnienie wiedzy o Ziemiach Odzyskanych ze szczególnym uwzględnieniem problematyki współczesnej tych terenów. Wykłady wypełniały sześć do siedmiu godzin dziennego programu, a tematem referatów były: geografia Ziem Odzyskanych, etnografia, folklor i dialekty, prehistoria i historia, zabytki, imiennictwo, związki polityczne i kulturalne ziem zachodnich z Polską, zagadnienia osiedleńcze i gospodarcze i obecne potrzeby oświatowe i kulturalne. Prelegentami byli profesorowie uniwersytetów: poznańskiego, toruńskiego i wrocławskiego oraz pracownicy naukowi Instytutu Zachodniego i Śląskiego. W obu kursach uczestniczyło przeszło 80 osób spośród wizytatorów, dyrektorów, inspektorów szkolnych i nauczycieli szkół średnich i powszechnych.

WSTĘPNY ROK STUDIÓW

Dekretem z dnia 24 maja 1945 r., ustanowiono w szkołach wyższych wstępny rok studiów. Celem inicjatorów tej nowej formy nauczania było upowszechnienie nauki i umożliwienie dostępu do wyższych uczelni jednostkom zdolnym, szczególnie spośród sfer robotniczo-chłopskich.

Dla młodzieży, która straciła najlepsze lata w obozach koncentracyjnych, pokrzywdzonej przez wojnę — stworzono podbudowę do wyższych uczelni — rok wstępny.

Powołano do życia przy kuratoriach państwowe komisje weryfikacyjno-kwalifikacyjne, których zadaniem było kwalifikowanie kandydatów na rok wstępny uczelni wyższych.

Obecnie mamy w Polsce na 23 wyższych uczelniach około 4 000 młodzieży. W przeważającej ilości, bo w 60 % — są to dzieci chłopów i robotników.

KONFERENCJA NA TEMAT WSTĘPNEGO ROKU W MINISTERSTWIE OŚWIATY

W Ministerstwie Oświaty odbyła się w obecności ministra oświaty, dra St. Skrzeszewskiego, konferencja na temat wstępnego roku studiów w szkołach wyższych.

W konferencji tej wzięli udział kierownicy wstępnego roku studiów, przewodniczący komisji weryfikacyjno-kwalifikacyjnej, kierownicy kursów przygotowawczych, przedstawiciele zarządów głównych organizacji młodzieżowych, zaproszeni profesorowie i wykładowcy wstępnego roku studiów.

Przedmiotem obrad były sprawy organizacyjne, pedagogiczne, programowe i wychowawcze wstępnego roku studiów.

W końcowym przemówieniu minister zaznaczył, iż wstępny rok jest specjalną formą szkolnictwa, korygującą niekorzystną dla warstw robotniczych i chłopskich strukturę socjalną szkoły średniej.

W Ministerstwie Aprowizacji	—	Kazimierz Sokołowski Czesław Nowiński
W Ministerstwie Kultury i Sztuki	—	Leon Kruczkowski
Sprawy likwidacji Ministerstwa Informacji i Propagandy	—	dr Feliks Widy-Wirski Jerzy Drewnowski

2. Nazwiska ambasadorów akredytowanych przy rządach państw zagranicznych:

W Anglii (Londyn)	—	Jerzy Michałowski
„ Czechosłowacji (Praga)	—	Stefan Wierbłowski
„ Francji (Paryż)	—	Jerzy Putrament
„ Jugosławii (Belgrad)	—	Jan Karol Wende
„ Rumunii (Bukareszt)		stanowisko ambasadora wakuje
„ Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej (Waszyngton)	—	Józef Winiewicz
„ Turcji (Ankara)	—	stanowisko ambasadora wakuje
„ Włoszech (Rzym)	—	Stanisław Kot
„ ZSRR (Moskwa)	—	Marian Naszkowski

Poza tym stałym delegatem Polski w Organizacji Narodów Zjednoczonych jest prof. Oskar Lange.

3. Nazwiska ambasadorów, chargé d'affaires, oraz posłów nadzwyczajnych i ministrów pełnomocnych akredytowanych przy Rządzie RP.:

Anglia	—	ambasador Donald St. Clair Gainer
Argentyna	—	chargé d'affaires Francisco Ernesto Maffei
Austria	—	minister pełnomocny Wilhelm Engerth
Belgia	—	poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Harold Eeman
Bułgaria	—	poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Paweł Tagaroff
Czechosłowacja	—	ambasador Józef Hejret
Chiny	—	chargé d'affaires Pao Yoe
Dania	—	poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Knud Aage Monrad - Hansen
Egipt	—	chargé d'affaires Hassan Mazhar
Finlandia	—	poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Eero Järnefelt
Francja	—	ambasador Roger Garreau
Holandia	—	poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Reynier Flaes
Hiszpania	—	poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Manuel Sanchez Arcas
Islandia	—	poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Pétur Benediktsson
Jugosławia	—	ambasador Rade Pribicevic
Kanada	—	chargé d'affaires Kenneth Porter Kirkwood
Luksemburg	—	poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny René Blum
Meksyk	—	stanowisko posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego wakuje
Norwegia	—	poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Alfred Danielsen
Rumunia	—	ambasador Ion Raiciu

Szwajcaria	—	poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Anton Roy Ganz
Szwecja	—	poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Claes Westring
Stany Zjednoczone A. P.	—	ambasador Stanton Griffis
Turcja	—	ambasador Sevki Berker
Węgry	—	chargé d'affaires Paul Forstner
Włochy	—	ambasador Ambrogio Donini
ZSRR	—	ambasador W. Z. Lebiediew